

Men selvfølgelig var ideen med en sabbatorlov oprindelig – også for os – at man skulle have den hvert syvende år. Det, der er sket her, er bare, at man har lavet en anden ordning, som nogle synes er glimrende, og den synes vi ikke man skal tage fra dem.

Og så vender vi tilbage til diskussionen næste torsdag, hvor vi nok har en hel del timer til rådighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om at hæve rigsretssagen mod fhv. justitsminister Erik Ninn-Hansen.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(FremSAT 25/10 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg skal på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne afvise Fremskridtspartiets beslutningsforslag om at hæve rigsretssagen. Den 8. november 1994 traf Rigsretten beslutning om at udsætte sagen indtil videre med henblik på, at anklagerne kunne orientere Folketinget om situationen i retssagen som følge af Erik Ninn-Hansens helbredstilstand. Spørgsmålet har været drøftet i to møder i Udvalget for Forretningsordenen, og på det seneste møde den 23. november, i onsdags, meddelte Socialdemokratiet sin holdning.

Jeg skal bare kort repetere, at af tre grunde, til dels sammenhængende grunde, mener Socialdemokratiet, at rigsretssagen bør fortsættes.

For det første vil jeg sige, at den erklæring, der foreligger fra Retslægerådet, bl.a. fastslår, at Erik Ninn-Hansens tilstand i alt væsentligt må vurderes som blivende, men det spørgsmål kan kun besvares helt sikkert efter fornyet undersøgelse i begyndelsen af 1995. Der er altså fortsat håb om en bedring af Erik Ninn-Hansens helbredstilstand.

For det andet er det afgørende for os, at der ikke sker en behandling i denne sag, der adskiller sig fra den sædvanlige strafferetspleje og den sædvanlige praksis. Vi må undgå, at der kan være diskussioner om forskelsbehandling.

Og endelig for det tredje: Hvis der skal tages beslutning om at standse rigsretssagen, bør det efter vores mening ske efter en åben procedure i Rigsretten og med offentlig angivelse af de begrundelser, der måtte ligge bag afgørelsen.

Af disse grunde skal jeg meddele, at vi ikke kan tilslutte os Fremskridtspartiets beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg ønsker at kommentere det, hr. Torben Lund var inde på med hensyn til forskelsbehandling. Det er jo hævdet, at opgivelse af tiltalen i sagen vil skabe uheldig præcedens for almindelige straffesagers behandling. Det er jeg ikke enig i. Og det er en lang række medlemmers grupper heller ikke.

For det første er der her tale om en rigsretssag, en ganske særlig institution. For det andet vil præcedensproblematikken kun være aktuel i fremtidige straffesager, hvis der foreligger nøjagtig den samme situation med en mand, der nu er 73 år, som bebrejdes noget, der ligger seks år tilbage, og som er ramt af en meget alvorlig sygdom. Hvornår finder hr. Torben Lund en sådan straffesag i den almindelige strafferetspleje? For det tredje: Hvis man fandt en sådan sag, er praksis hos anklagemyndigheden, at man frafalder tiltalen; det fremgår jo af statsadvokaternes besvarelse til Folketingets Udvalg for Forretningsordenen. For det fjerde vil anklagemyndigheden altid kunne nægte at frafalde en tiltale, og så vil afgørelsen ligge hos domstolene. Så der er intet præcedensskabende i denne sag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

På vegne af et antal medlemmer af Venstres folketingsgruppe skal jeg meddele, at vi stemmer imod det fremsatte beslutningsforslag. Det var en betragtning over det danske folkestyre, der førte en del af Venstres gruppemedlemmer til, at en rigsretssag måtte rejses. Og det er de samme betragtninger over folkestyret, der får os til at stemme imod det fremsatte beslutningsforslag.

Rigsretten skal afgøre det, som det er væsentligt at få afgjort: Har Erik Ninn-Hansen begået en ansvarspådragende handling eller ikke? Hvis Folketinget standser sagen nu, oven i købet på et tidspunkt, hvor bevisførelsen er næsten afsluttet, har man betrådt Rigsrettens område, fordi Rigsretten ikke, som nogen fejlagtigt har påstået, har afsagt kendelse om, at sagen ikke kan fortsættes. Ikke engang den tiltaltes forsvarer har på nuværende tidspunkt begæret afsagt kendelse om, at sagen ikke kan fortsætte. Sagen er begæret udsat af de mødende anklagere, for at Folketinget kunne blive orienteret om sagen som anklagemyndighed. I enhver anden straffesag ville anklagerne have begæret sagen fortsat.

Derfor bør Folketinget naturligvis overlade det til Rigsretten at gøre sagen færdig. Folketinget bør overlade det til Rigsretten selv at afgøre, om sagen kan fortsætte. Langt mindre bør Folketinget som anklagemyndighed overbyde den tiltaltes forsvarere ved at træffe en beslutning, som ikke engang forsvarerne har fremsat begæring om i retten. Det må ikke kunne siges, at Folketinget dækker over sine egne ved at slutte sagen uden retsafgørelse.

Ved at slutte sagen nu ville vi i Folketinget træffe en afgørelse, der er helt i strid med de regler, der gælder for andre tiltalte i straffesager. Hele straffesystemet vil jo bryde sammen, hvis en tiltalt kunne standse sin sag på grund af alderdomssvækkelse og træthed. Derfor gennemføres straffesager også mod meget syge tiltalte. Hvis der ikke er lighed for loven, prisgiver vi den svage og overlader den enkelte til vilkårlighed. Udøver vi forskelsbehandling og lader særlige regler gælde for vore egne folketingskolleger, bliver andre tiltalte retsløse i forhold til systemet.

Svend Aage Jensby (V):

Jeg taler som i sin tid på vegne af et stort antal medlemmer af Venstres folketingsgruppe, som dengang var imod, at sagen blev rejst. Det var vi af to grunde. Bevismæssigt fandt vi sagen alt for

svag. Det næste var, at vi syntes, at proportionalitetshensyn burde føre til, at sagen aldrig kom til at belaste Rigsretten og dermed Højesteret.

Der er intet ændret i det, vi mente med hensyn til bevisgrundlaget, men det er der med hensyn til proportionalitetsgrundlaget. Der er nemlig sket det, siden jeg fremhævede en række momenter sidst, da sagen var til behandling her, at Ninn-Hansen er blevet meget alvorligt syg. Han har nu i halvandet år været slæbt igennem Rigsretten og har fået en meget alvorlig sygdom, som man har kunnet læse om bl.a. i pressen. Enhver må kunne forestille sig, hvad det indebærer af menneskelig belastning.

Nu må sagen standse. Og det er det, Rigsretten har bestemt at den skal. Og det har Rigsretten gjort ex officio. Det er ikke noget med, om forsvarerne eller anklagerne har gjort noget. Rigsretten har pligt til som domstol at standse sagen efter retsplejelovens § 847. Og det er det, man har gjort. Erik Ninn-Hansens mulighed for at deltage i processen er udelukket og vil efter al sandsynlighed fortsat være det. Det er et grundliggende krav fra ham – også i overensstemmelse med forarbejderne til rigsretsloven – at han kan være til stede og på fuld kraft gå imod de synspunkter, man belaster ham for. Jeg fatter ikke, hvor længe man vil vente. Hvad mere skal der til for at standse sagen? Det spørger jeg nu om.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det, der kalder mig på talerstolen, er noget, hr. Svend Aage Jensby sagde for et øjeblik siden i sin korte bemærkning, før en anden ordfører fra hans eget parti skulle herop, og før han selv skulle herop som ordfører, og jeg kunne ikke nå at komme ind umiddelbart derefter, så mit spørgsmål vedrører altså hr. Svend Aage Jensbys første indlæg fra talerstolen her.

Jeg mener, jeg hørte hr. Svend Aage Jensby sige, at statsadvokaterne havde en klar praksis, og den var, at man ikke kørte sager igennem over for folk, som var fysisk eller psykisk handicappede. Og nu ved jeg ikke, om hr. Svend Aage Jensby henviste til svaret, der er kommet til Udvalget for Forretningsordenen fra statsadvokaterne. Jeg ved ikke, om hr. Svend Aage Jensby har læst det igennem. Der er en politimester fra Århus, som dér redegør for i alt seks straffesager, hvoraf jeg skal tillade mig at citere den ene af dem for at vise, at man, selv når der foreligger meget alvorlige tilfælde af svækkelse, ikke stopper tiltalen.

Og her står:

»I november 1990 rejstes tiltale ved byretten mod en 74-årig mand for overtrædelse af skattekontrolloven ved urigtig indkomstangivelse vedrørende et af ham drevet og behersket anpartsselskab, hvorved han uberettiget udskød betaling af selskabsskatter på i alt 2.777.740 kr. Sagen var berammet til foretagelse flere gange, men blev udsat på grund af tiltaltes helbredstilstand. Forsvareren forespurgte i november 1991, om anklagemyndigheden af den grund ville frafalde tiltalen. Tiltalte fik ilt 24 timer i døgnnet, han havde vanskeligt ved at læse, tale og høre og også ved at huske de begivenheder i 1985 og 1987, som tiltalen vedrørte. Det var usikkert, om hans tilstand ville blive væsentlig bedre. Statsadvokaten fastholdt tiltalen, og sagen berammedes til foretagelse i marts 1992. Tiltalte afgik ved døden den 16. februar 1992, og forfølgning frafaldtes så.«

Jeg siger intet om, og jeg skal ikke her rejse en debat om, hvorvidt det var en menneskelig, menneskeværdig eller umenneskelig behandling, man underkastede den pågældende tiltalte. Men jeg vil bare bruge det som et eksempel over for hr. Svend Aage Jensby, når han siger, at det er en helt almindelig praksis, at man frafalder tiltale over for folk, der er svækkede.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg synes ikke, det vil være særlig sømmeligt, hvis vi skal stå her og diskutere Erik Ninn-Hansens sygdom/ikkesygdom. Men altså o.k., der er én ting, der i hvert fald skal slås fast. Det blev sagt meget, meget tydeligt, at Erik Ninn-Hansen godt kan være fysisk til stede og også så åndeligt til stede, at han kan følge med i, hvad der foregår. Og det vil sige langt, langt bedre end i det tilfælde, som hr. Bjørn Elmquist læste op.

Det betyder så også, at vi kan overholde loven. Det er jo afgørende. Hvis ikke vi kunne overholde loven, ville det være en gal sag. Men nu har hr. Svend Aage Jensby ikke været til stede i Udvalget for Forretningsordenen, og jeg synes, det ville være godt, om vi får en offentlig procedure, så vi ikke skal køre rundt med de her mærkværdige rygter, men føre sagen igennem, så alle er godt tjent med, at vi ved, hvad der er blevet sagt og ikke er blevet sagt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Det, der kalder mig herop, er fru Birthe Rønn

Hornbechs bemærkninger om forslaget her. Jeg synes i den grad, at Venstres ene ordfører frasier sig sit ansvar over for sagen, når den ene af Venstres ordførere vil påstå, at man ikke skal tage egentlig ærlig stilling til forslaget, fordi forsvarerne ikke har begæret sagen hævet. Det er dog Folketinget her og de enkelte folketingsmedlemmer, der er anklagemyndighed, og derfor må vi også være os vores ansvar bevidst om, at det er vores beslutning, om den her sag skal fortsætte eller ikke fortsætte, og derfor synes jeg, det er at fralægge sig sit ansvar, når man lægger spørgsmålet over til, om forsvarerne har begæret sagen hævet eller ej.

Så siger fru Birthe Rønn Hornbech tillige, at andre vil være retsløse, hvis man ophæver sagen. Jeg synes, der er væsentlige forhold, som fru Birthe Rønn Hornbech glemmer i den forbindelse. Der er jo blandt andet belastningen af Højesteret i forbindelse med rigsretssagen, der også skal tages med i betragtning, som den anden af Venstres ordførere ganske rigtigt nævnte, nemlig i forhold til proportionalitetsprincippet. Skaber sagen mere retsbevidsthed, eller kræver den i virkeligheden retsbevidstheden? Virkeligheden er jo, at Højesteret bliver belastet, og at Højesterets sagsbehandlingstider osv. belastes af rigsretssagen; det hensyn skal fru Birthe Rønn Hornbech også forholde sig til, når man diskuterer retsbevidsthed, for der er andre personer i det her land, som ønsker tredjeinstansbevilling ved Højesteret, og som altså får svækket deres retsbevidsthed af, at man fortsat kører den her rigsretssag. Så det er to hensyn, som jeg synes fru Birthe Rønn Hornbech skulle forholde sig til i sit ordførerindlæg og i forbindelse med sin stillingtagen til det her forslag.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg skal svare hr. Bjørn Elmquist. Jeg går ud fra, at hr. Bjørn Elmquist som jurist ved, at der vedrørende tiltalepraksis eller tiltalefrafaldspraksis er en afgørende forskel på, hvilken sagstype vi taler om. Den sag, der nævnes fra hr. Bjørn Elmquists side, er en skattesag. Det har altid været praksis, at uanset alvorlig sindssygdom eller anden sygdom kører skattesager videre. Det gælder også spirituskørsel.

Her er der overhovedet ikke tale om en sag, der tåler sammenligning. Det er, som hr. Bjørn Elmquist kan læse i forarbejderne til rigsretsloven, gjort til en afgørende forudsætning, at den, der stilles for en rigsret, altså som politiker, har

et ganske særligt krav på at være i stand til at imødegå de synspunkter, der bliver fremført imod ham; det gør forskellen. Det er ikke en skattesag, hvor man kan se på tørre tal, hvad det drejer sig om.

Så vil jeg i øvrigt henvise hr. Bjørn Elmquist til at læse, hvad statsadvokaten i Aalborg skriver i hørings svarene. Her henviser statsadvokaten på side 2 til, at hvis tiltale er rejst mod en person, som efterfølgende befinder sig i en alvorlig svækkelsestilstand, og det ikke er nødvendigt af hensyn til forbyggelse af yderligere kriminalitet at idømme særlige foranstaltninger, vil et påtalefrafald være et rimeligt og sandsynligt resultat. Jeg har i mit liv og mine høringsudtalelser al mulig baggrund for at sige det, jeg siger.

Til fru Margrete Auken vil jeg kun sige: Jeg er ked af, at jeg ikke er i stand til at rose fru Margrete Auken for at have så megen menneskelighed i sig, at hun kan se, at her er altså en mand, der nærmer sig 73 år. Hvor længe skal denne mand dog slæbes igennem dette på grund af nogle principper?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det var hr. Bjørn Elmquists bemærkninger om, at det ville være urimeligt, hvis man lavede en forskelsbehandling. Har jeg ikke ret i at antage, at hvis en tiltaltes forsvarer i alle andre sager sørger for at tage det samme forbehold, som tilfældet er i hr. Ninn-Hansens sag, nemlig et forbehold om, at man kræver at være til stede ved samtlige møder – både fysisk og mentalt – og når det forbehold er blevet taget allerede ved det første retsmøde, så vil det samme forhold være gældende i alle sager? Derfor er der ikke tale om en forskelsbehandling af Erik Ninn-Hansen i forhold til en række andre sager, hvor andre kan være tiltalt, for hvis de andre tiltalte tilsvarende havde lige så dygtige forsvarsadvokater, som stillede det samme krav ved sagens begyndelse, ville de være lige stillet. Der er derfor ikke tale om en forskelsbehandling, som hr. Bjørn Elmquist giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det er meget svært at sige, om den pågældende skattesag var et spørgsmål om tørre tal alene, og jeg synes også, det er en meget alvorlig sliske at bevæge sig ud på at sige eller fastslå, at der skulle være mindre hensyn at tage til en person i

en skattesag end i en sag, der har så stor principiel betydning for en masse involverede, også embedsmænd, en retssag, som vedrører spørgsmålet, om et lands justitsminister har holdt loven eller har brudt loven, og hermed har jeg så ikke antydnet, i hvilken retning en dom eventuelt vil gå. Det er dog langt, langt vigtigere, at en sådan sag nyder fremme, end et spørgsmål som i den sag, jeg lige nævnte.

Så skal jeg sige til citatet fra statsadvokaten for Aalborg, at det bilag til Udvalget for Forretningsordenen, som der henvises til, refererer jo udtalelser fra alle statsadvokaterne i Danmark, og de har meget forskellige udtalelser, og at de to politimesterudtalelser, der så ligger yderligere, jo på en helt anden konkret måde går ud i marken og fortæller om, hvordan forholdene er – ikke på det abstrakte og teoretiske plan, som statsadvokater ofte henholder sig til, men ude i marken, hvor det foregår – og der er en væsensforskel mellem det, politimestrene siger, og det, statsadvokaterne siger. Men jeg skal ikke gå yderligere ned i detaljen, for det tager for lang tid, hvis jeg skal stå og læse op af det her tykke dokument.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Svend Aage Jensby rettede bebrejdelse mod en kollega for mangel på menneskelighed. Jeg vil så gerne på et tidligt tidspunkt af debatten advare imod den form for argumentation. Jeg ved ikke, hvilke seismografiske måleinstrumenter hr. Svend Aage Jensby er i besiddelse af, efter hvilke han kan måle sin egen og andres menneskelighed i forhold til hinanden. Der er en mængde aspekter, også følelsesmæssige selvfølgelig, men også juridiske, også lovmedholdelsesmæssige i denne sag, og jeg mener, at debatten afspores ved, at nogle – som hr. Svend Aage Jensby faktisk forsøgte det – tager patent på at være menneskelig. Personer her i salen og partier, som har en anden opfattelse end den, hr. Svend Aage Jensby repræsenterer, kan være fuldt ud så menneskelige og vise fuldt så gode menneskelige hensyn som hr. Svend Aage Jensby selv, så jeg håber, at debatten ikke skal afspores på denne måde.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Bjørn Elmquist svarede slet ikke på det, jeg spurgte om; det kan også være, at fru Birthe Rønn Hornbech er i stand til at svare på det, for

fru Birthe Rønn Hornbech havde jo et tilsvarende synspunkt: at der var tale om en forskelsbehandling.

Har jeg ikke ret i, at i de svar, man har fået fra henholdsvis statsadvokaterne og fra et par politimestre, henviser man til eksempler, hvor der også er tale om tiltalte, der bliver syge under forløbet, eller som er syge, og hvor der ikke ved det første retsmøde har været taget det forbehold, at tiltalte skal kunne være til stede? Har jeg ikke ret i, at det er det, der er forskellen, og at det derfor er et spørgsmål om, at man tager eller ikke tager det forbehold i det første retsmøde? Og kun i de sager, hvor man har taget det forbehold ved det første retsmøde, vil det være rimeligt, at man foretager en sammenligning, og det er ikke det, man har gjort.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Bjørn Elmquist gjorde i sit første indlæg betragtninger over begrebet præcedens og det ansvar, vi har for at sikre, hvad det er for en vej, vi betræder, hvorvidt man skaber præcedens ved en særbehandling af hr. Erik Ninn Hansen.

Jeg går ud fra, at alle i Folketinget er enige i, at en rigsret er en politisk domstol. For det første vil jeg sige, at det *er* en politisk domstol, ellers må jeg henvise til Alf Ross' beskrivelse af statsforfatningsretten, som den er kommenteret af hr. Ole Espersen i sidste udgave. Her slås det fast, at det *er* en politisk domstol.

Om en rigsret i øvrigt gælder, som det også tidligere har været nævnt, det særlige, at man har gjort meget ud af at beskrive i rigsretsloven, at den tiltalte skal kunne være til stede og svare for sig. Det har fået en placering og en tekst, der ikke ligner retsplejeloven i øvrigt. Så derfor er der altså et særligt krav til, at en tiltalt politiker i en rigsret skal kunne være til stede og svare for sig. Derfor kan det ikke danne præcedens. Man kan køre en sag ved en almindelig byret eller landsret, hvor en tiltalt ikke er nærværende. Det er andre krav, der er nedfældet omkring rigsretsloven og i forarbejderne til denne.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg skal til hr. Arne Melchior sige, at jeg respekterer alle andre menneskelige holdninger – naturligvis gør jeg det.

Men når jeg talte om Erik Ninn Hansens situation, så var det, fordi der i retsplejen og også i rigsretsloven gælder den regel, at der kan fore-

ligge sådanne særlige personlige forhold, herunder alvorlig sygdom, at man alt andet lige frafalder tiltalen. Det er det, jeg taler om.

Måske kom jeg til at beskæftige mig alt for meget med fru Margrete Auken, det beklager jeg, for det var sagen som sådan og Erik Ninn Hansens dybt alvorlige situation, som enhver ved foreligger, det drejer sig om. Og dér er juraen altså så rummelig, at der er plads til at frafalde tiltale. Det står i adskillige bestemmelser, og det er det synspunkt, jeg og en stor del af min gruppe argumenterer for, at ingen sag må blive så kold og principiel, at det er det, der vinder over både over fornuftig jura og også menneskelige holdninger. Sådan er hverdagen nemlig heller ikke.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil starte med at sige undskyld til hr. Tom Behnke, fordi jeg ikke fik svaret heroppefra, men svaret skal så komme nu.

Der er intet, der i de beretninger, vi har fået fra statsadvokaten i Udvalget for Forretningsordenen eller fra politimestrene, der tyder på, at der er fremsat sådanne begæringer. Men det fremgår helt tydeligt, at i den sag, jeg lige har citeret, var forsvaret fremme med en begæring om, at anklagen blev opgivet, og det blev afvist. Det fremgår heller ikke af beretningen fra politimesteren, om det blev afvist i et retsmøde, eller om det bare var sådan, at politimesteren sagde nej; det ved vi ikke.

Og så vil jeg sige til hr. Thor Pedersen, at jeg tror, hr. Thor Pedersen kom lidt sent ind i Folketingssalen, for i min korte bemærkning heroppefra var jeg ikke inde på ordene præcedens eller begrebet præcedens. Det må være ved andre lejligheder, hr. Thor Pedersen har hørt mig tale om det, og jeg vil formentlig også tale om det i mit senere indlæg; det kan da godt være.

Men jeg må anholde den betragtning, at Rigsretten skulle være en politisk domstol. Hvis vi i Danmark har politiske domstole, kan danskere flygte fra Danmark og få asyl i andre lande, for så har vi politisk forfølgelse. Næh, Rigsretten er ikke en politisk domstol. Der sidder 11 højesteretsdommere i øjeblikket. Der er vist ingen af dem – med højesteretspræsident Niels Pontoppidan i spidsen – der kunne acceptere at skulle være medlem af en politisk domstol i Danmark. Der er det rigtige i det, at der kan være sager med politikere, der behandles i Rigsretten, og jeg vil også medgive hr. Thor Pedersen, at jeg da

har svare overvejelser, om denne form overhovedet er korrekt, om vi i Folketinget skal optræde som en anklagemyndighed. Men det står i loven. Det gør imidlertid ikke Rigsretten til en politisk domstol.

Hans Engell (KF):

Et flertal i Folketinget besluttede den 11. juni 1993, at der skulle rejses tiltale mod forhenværende justitsminister Erik Ninn-Hansen i forbindelse med tamilsagen. Sagen har siden været behandlet ved Rigsretten.

Det forslag, som vi behandler i dag, drejer sig altså om noget andet, nemlig en enig Rigsrets beslutning om at udsætte sagen indtil videre. Denne beslutning hviler på den ubarmhjertige kendsgerning, at Erik Ninn-Hansen er blevet ramt af en alvorlig sygdom. Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har selv haft lejlighed til at gennemgå den redegørelse, der ligger fra Retslægerådet herom.

På den baggrund har nu de to anklagere, som Folketinget har ansat i forbindelse med Rigsretssagen, rettet henvendelse til Folketinget for at få Tingets stillingtagen til, hvorvidt tiltalen skal frafalde nu eller sagen skal udsættes.

Fremskridtspartiets forslag indebærer, at tiltalen frafalder og sagen afsluttes.

Da det er Tingets medlemmer, som er anklagere, og hver enkelt har et helt særligt personligt ansvar, må det naturligvis være sådan, at det er hvert enkelt folketingsmedlem, som drager sin egen konklusion.

Vi har i den konservative gruppe drøftet Fremskridtspartiets forslag, og som det tegner sig nu, vil det være en enig konservativ gruppe, der kan tilslutte sig selve beslutningsforslaget, selv om jeg må understrege, at gruppen ikke hermed har erklæret sig enig i de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Efter vores opfattelse befinder Folketinget sig i dag ved en korsvej, når det gælder rigsretssagen. Der er to muligheder: enten nu at beslutte, at sagen opgives, eller at lade den fortsætte. Man kan vælge den fremgangsmåde, som der tilsyneladende er flertal for, at lade sagen fortsætte med den konsekvens, at Erik Ninn-Hansen i 1995 skal gennemgå nye lægeundersøgelser, ny vurdering ved Retslægerådet, ny indstilling fra Rigsretten til Folketinget og efterfølgende behandling her i Tinget.

Jeg har svært ved at tro, at nogen, der har sat sig grundigt ind i de papirer, der foreligger i denne sag, kan tro, at Rigsretten kan gøre sit ar-

bejde færdigt. Det er fremgået af det svar, vi har fået i udvalget, at sagen under alle omstændigheder må afsluttes i 1999 som følge af, at Rigsretten ikke længere vil være beslutningsdygtig på grund af pensioneringen af et antal dommere.

Det er i debatten blevet fremhævet, at såfremt sagen blev stoppet, ville Erik Ninn-Hansen opnå en fortrinsstilling i forhold til andre. Jeg har svært ved at forstå det argument, som jo heller ikke de to anklagere overhovedet har nævnt i deres henvendelse til Folketinget. Jeg vil også gerne henvise til Dommerforeningens formands, Lars Rydhaves, udtalelser for nylig i Jyllands-Posten, der gik i modsat retning.

Vi har også i Folketinget fået en skrivelse fra statsadvokaten i Aalborg, som bl.a. skriver følgende:

»Er tiltale blevet rejst mod en person, som det efterfølgende viser sig befinder sig i en alvorlig svækkelsestilstand, og hvor det må lægges til grund, at det ikke er formålstjenligt for at forebygge yderligere kriminalitet, at der idømmes særlige foranstaltninger, vil et påtalefrafald være et rimeligt og et sandsynligt resultat«.

Det vil i en sådan sag være anklagemyndigheden, som frafalder sagen, uden at retten træffer afgørelse. De processuelle regler, der gælder i retsplejeloven, gælder også denne rigsretssag. Det er med andre ord Folketinget, der har ansvaret, fordi Folketinget er anklagemyndighed.

Som sagen står i dag, kan Erik Ninn-Hansen ikke deltage i retsmøderne på grund af sit helbred, og her er det ikke kun et spørgsmål, om Erik Ninn-Hansen fysisk har mulighed for at være til stede, det afgørende er, om han kan fungere og fungere optimalt. Den tidligere minister må selvfølgelig kunne forsvare sig selv.

Det, flertallet nu lægger op til, er, at sagen skal fortsætte med nye lægeundersøgelser uden større udsigt til en ændret vurdering af hans helbredstilstand. Sagen kan derefter vende tilbage til Rigsretten med den konsekvens, at den på ny udsættes. Vi står med andre ord i en situation, hvor der er en mulighed for, at rigsretssagen aldrig vil kunne afsluttes, men hvor man alligevel af politiske grunde ønsker at opretholde den i de kommende år, måske helt frem til år 2000.

Vi oplever i denne sag fra flertallet og også fra de to ansatte anklagere besynderlige argumenter. Må jeg fremhæve et af dem:

Når man peger på, at der kun resterer et beskeden antal vidner, før sagen kan afsluttes ved

Rigsretten, savner det jo mening. Som om det var spørgsmålet om, hvor mange vidner, altså kvantiteten, der var det afgørende! Hverken anklagerne eller nogen anden aner, om den afgørende bevisførelse – det vidneudsagn, der kan have udslagsgivende virkning for rettens afgørelse – måtte være blandt de resterende.

Hertil kommer, at Erik Ninn-Hansen ikke med fuld kraft vil have mulighed for at varetage sit eget forsvar. Det har i særlig grad betydning i forbindelse med en rigsretssag. At den tidligere minister kan give en samlet fremstilling af hele sin vurdering af sagen, må naturligvis have stor betydning for rettens vurdering af forløbet og skyldspørgsmålet.

I debatten er det, som om nogle på det juridiske område gerne vil være klogere end Rigsretten og på det lægelige område klogere end Retslægerådet. Jeg synes, at Folketinget skulle forholde sig til de to helt afgørende udtalelser, der foreligger, nemlig Rigsrettens beslutning og Retslægerådets udtalelser. Kendsgerningen er, at Retslægerådet klart fastslår, at Erik Ninn-Hansen er syg, og Rigsretten fastslår, at der ikke er mulighed for at videreføre sagen, hvis Erik Ninn-Hansen ikke er til stede i retten. Lægger vi de to udtalelser sammen, er der med andre ord ingen som helst udsigt til, at denne sag kan afsluttes.

Frem for at Folketinget måske i de kommende fem år, indtil Rigsretten falder for pensionsalderen, med faste mellemrum skal diskutere denne sag, ville det være mere korrekt, hvis vi i dag traf den beslutning, som alligevel på et tidspunkt vil være uundgåelig.

Jeg tror, flertallet kommer til at fortryde sin beslutning, for én ting er nemlig sikker: Rigsretssagen er i sin substans afsluttet. Det, vi oplever nu, er alene den politiske forlængelse af sagen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg nåede ikke herop for et øjeblik siden, da jeg ønskede at kommentere hr. Bjørn Elmquists korte bemærkning.

Det var i forbindelse med, at hr. Bjørn Elmquist siger, at der jo ikke er tale om en politisk domstol, og så nævner hr. Bjørn Elmquist bl.a., at der er højesteretsdommere med.

Jamen hr. Bjørn Elmquist glemmer jo for det første, at halvdelen af dommerne i Rigsretten er udpeget af de politiske partier. Hr. Bjørn Elmquist glemmer også, at Folketingets medlemmer

er anklagemyndighed – som det har været nævnt heroppefra flere gange – og jo faktisk også er politikere. Hr. Bjørn Elmquist glemmer også det faktum, at en rigsretssag kun kan rejses mod ministre, som vel i øvrigt også er politikere, og hr. Bjørn Elmquist glemmer det forløb, som gik forud for Rigsrettens start. Jeg tror ikke, der er mange, der er i tvivl om, at der er meget, meget politik involveret i starten på rigsretssagen, i, at Folketinget bestemte, at rigsretssagen skulle køre mod tidligere justitsminister Erik Ninn-Hansen. De forhold mener jeg betyder, at vi har at gøre med en politisk domstol. Det mener jeg for så vidt er meget legitimt, men jeg synes bare, hr. Bjørn Elmquist glemmer det fatalt i sit tidligere indlæg.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er til hr. Hans Engells indlæg, som trods alt, synes jeg, skal have to bemærkninger med på vejen.

Det var et lidt forbavsende indlæg på to punkter. Jeg synes, at man er nødt til at sige, for at det i hvert fald skal stå klart over for offentligheden, at spørgsmålet om hr. Erik Ninn-Hansens helbred jo af Retslægerådet bliver udtrykt på den måde, at det spørgsmål kun med fuld sikkerhed kan besvares på et senere tidspunkt, nemlig i begyndelsen af 1995. Det fremgår direkte af den udskrift, vi har fået fra Rigsretten. Det bør dog i hvert fald stå klart.

Det andet var bemærkningerne fra hr. Hans Engell om præcedensvirkningen. Når hr. Hans Engell nævner, at i den henvendelse, Folketinget har fået fra de to anklagere, er det spørgsmål ikke direkte nævnt, og når det så bruges som argument for, at præcedensspørgsmålet og eventuelt også spørgsmålet om forskelsbehandling ikke skal spille nogen rolle og ikke vil spille nogen rolle i den her sag, så synes jeg, det er skuffende i betragtning af, at vi to gange i udvalget – men jeg kan jo ikke referere fra udvalgs møderne – har drøftet spørgsmålet om præcedens. Jeg går vel ikke for langt ved at sige, at den udlægning, hr. Hans Engell har givet her af anklagerens holdning til spørgsmålet om præcedensvirkningen, stemmer meget dårligt med virkeligheden.

Så jeg synes, det havde været fair, når man nu vil bruge denne skriftlige henvendelse her i Folketingssalen, så i hvert fald at henvise til de drøftelser, der har været af det spørgsmål i Udvalget for Forretningsordenen.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Hr. Kristian Thulesen Dahl mener, at jeg har glemte, at Folketinget er anklager.

Jeg har nu ikke glemte det, og jeg mener også, at jeg var inde på nogle af de punkter, som hr. Kristian Thulesen Dahl nævnte.

Det fik mig til at sige, at hele konstruktionen finder jeg ikke særlig heldig. Vi kan også se, hvor store vanskeligheder vi som Folketing fra at være valgt til at skulle lovgive har med at optræde som anklagere. Det er en meget, meget besynderlig rolle, men det er jo ikke det, som alene er afgørende for, at man kan sige, at Rigsretten er en politisk domstol. Det må afhænge af domstolens sammensætning. Og dér er jeg godt klar over, at halvdelen er udpeget af Folketingets medlemmer. Det kan man betragte som et lægt element. Vi har lægelementer i andre dele af dansk retspleje, vi har nævningetingene, og dér sidder der langt flere lægfolk, og mange af dem er medlemmer af politiske partier, når det kommer til stykket – det ved vi fra tidligere undersøgelser – og kun tre er juridiske dommere. Dér er der ikke engang half-and-half, dér er det ikke 50 pct. det ene og 50 pct. det andet. Det får os da ikke til at sige, at det er en folke-domstol eller en politisk domstol. Det er en domstol.

Og så endelig: at ministre drages til ansvar. Jamen jeg sagde jo netop, at noget af det specielle ved Rigsretten er, at dér skal politikere, som har været ministre, drages til ansvar. Det sagde jeg. Det var ikke noget, jeg glemte. Jeg tog det med. Men det bekræfter ikke påstanden, at Rigsretten skulle være en politisk domstol. De skal dér dømmes for deres embedshandlinger, ikke ud fra politiske motiver. Det er jo netop det, vi alle sammen håber og forventer af de mange højesteretsdommere og de uvildige folk, som er sat ind: at de kan vurdere, hvad der er foregået, ikke ud fra politiske motiver, for så ville det være en politisk domstol.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Jeg vil gerne svare på hr. Torben Lunds indvendinger mod mit indlæg, for det første når det gælder Rigsrettens beslutning og Retslægerådets udtalelse.

Hr. Torben Lund læste kun den sidste del af det, der fremgår af Retslægerådets udtalelse, som jo også indgår i Rigsrettens beslutning, og hvori det fastslås, at det er Retslægerådets opfattelse, at Erik Ninn-Hansens tilstand i alt væ-

sentligt må vurderes som blivende, om end dette spørgsmål kun kan besvares helt sikkert efter fornyede undersøgelser i begyndelsen af 1995. Det er den fulde ordlyd.

Jeg stiller spørgsmålet: Er der dog nogen, der tror, at fornyede undersøgelser – med det sygdomsbillede, som alle har haft lejlighed til at sætte sig ind i – med et så kort interval skulle give anledning til, at Retslægerådet nåede frem til en anden konklusion?

For så vidt angår det andet spørgsmål – om det præcedensskabende – er det korrekt, at sagen har været drøftet med de to anklagere i Udvalget for Forretningsordenen. Når jeg drager det frem her, er det, fordi jeg er uenig med folketingsflertallet og uenig med de to anklagere. Jeg mener i allerhøjeste grad, at spørgsmålet om det præcedensskabende er af juridisk betydning og ville være af betydning for Folketingets partier. De to anklagere har ikke i deres skrivelse til Folketinget overhovedet nævnt det spørgsmål, og det er jeg forundret over. Og så er jeg i øvrigt ligeglad med, om anklagerne har en anden opfattelse. De har én juridisk vurdering, jeg har en anden, og det er derfor, jeg har draget det frem. Hvis de mente, at det havde betydning, så burde det have indgået i den skrivelse, de sendte til Folketinget.

Og så vil jeg minde om, at der jo netop typisk i denne sag er mange forskellige juridiske vurderinger. Der var for nylig, den 16. november, i Berlingske Tidende et meget interessant indlæg af professor Eva Smith, som jo ikke just tør siges at være nogen tilfældig jurist, og hun siger:

»Før man dømmer ham«, altså Ninn-Hansen, »må man dog anstændigvis høre hans egen forklaring. Og kan man ikke få den, fordi han ikke længere kvalificeret kan deltage, er det vel et spørgsmål, om det er forsvarligt at dømme ham.«

Så har hun en mellemfase, og så siger hun:

»Jeg synes, de eksperter, der snakker om forskelsbehandling, skulle overveje, hvor rimeligt de selv ville føle det, hvis de var blevet anbragt i en tilsvarende situation.«

Det er et indlæg, hr. Torben Lund burde notere sig.

Formanden:

Hr. Arne Melchior for en kort bemærkning og herefter fru Margrete Auken som ordfører.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det er jo klart, at der i en sag af denne art som i så mange sager kan gøres mange synspunkter gældende og ske en individuel afvejning af, hvilke synspunkter man lægger mest vægt på, og hvilke måske modstridende hensyn man lægger mest vægt på.

Alligevel kan jeg kun blive forbavset over, at hr. Hans Engell kan stille det spørgsmål: Er der nogen i denne sal – jeg tror, det er et ordret citat af hr. Hans Engells spørgsmål – som tror på, at Retslægerrådet vil komme til en anden vurdering efter fornyede lægeundersøgelser?

Er det noget at spørge Folketinget om? Skal vi tro noget om, hvad Retslægerrådet vil komme til af slutninger efter en undersøgelse, der endnu ikke har fundet sted? Der tror jeg nok at grænsen er overskredet for, hvilken form for vurdering og argumentation der kan føres i sådan en sag.

Formanden:

Fru Margrete Auken som ordfører. Undskyld, hr. Hans Engell havde et lille svar til hr. Arne Melchior.

Hans Engell (KF):

Jamen hr. Arne Melchiors spørgsmål til mig rammer jo ind i kernen af det, der er problemet, nemlig at Folketinget godt kan forsøge at sende denne sag tilbage til Rigsretten. Folketinget kan forsøge at lægge pres, for at Ninn-Hansen skal gennemgå nye lægeundersøgelser helt frem til år 2000, hvor Rigsretten mister sin beslutningsdygtighed. Men kendsgerningen er, at det er Folketinget, der som anklagemyndighed på et eller andet tidspunkt under alle omstændigheder må træffe beslutningen, om man ønsker at opretholde tiltalen eller ej.

Dér er mit synspunkt, når vi vurderer forløbet, at der ingen udsigt er til, at Ninn-Hansens helbredstilstand bliver sådan, at han vil kunne møde op og forsvare sig selv. Og det er det afgørende. Derfor kan vi lige så godt i Folketinget træffe beslutningen nu frem for senere. For kendsgerningen er, som jeg sagde i mit første indlæg, at sagen i sin substans er afsluttet. Det, vi taler om nu, er en politisk forlængelse af den.

Formanden:

Vi bliver nødt til at tage en kort bemærkning til, men så skulle det også gerne være slut.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg synes, det er meget ubehageligt, at hr. Hans Engell fører sagen frem på denne her måde, og jeg synes, det er ganske unødvendigt.

Når der er et flertal her i Folketinget, som ønsker, at man skal fortsætte sagen, sådan som den ligger i øjeblikket, er det jo, fordi Retslægerrådet udtrykkelig skriver som sin opfattelse, at hr. Ninn-Hansens tilstand i alt væsentligt må vurderes som blivende, om end dette spørgsmål kun kan besvares helt sikkert efter fornyede undersøgelser i begyndelsen af 1995.

Det skriver Retslægerrådet jo ikke, hvis Retslægerrådet ikke selv føler, at der er et håb om, at Ninn-Hansens helbredstilstand kan forbedres, og altså at man kan komme til et andet resultat i 1995. Det synes jeg flertallet her i Folketinget respekterer. Det er bl.a. derfor, vi træffer den beslutning og angiver den holdning, vi har her i dag.

Formanden:

Da de korte bemærkninger her er faldet i tilslutning til hr. Hans Engells indlæg, så får hr. Hans Engell ordet for en kort bemærkning. Og det bliver så også virkelig den allersidste, før fru Margrete Auken får ordet som ordfører.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Jeg kan godt forstå, hr. Torben Lund synes, det er ubehageligt. Det er der mange af os der har følt igennem en lang årrække, men nu er vi fremme i en anden diskussion og skal træffe en anden beslutning. Og det, jeg oplever i hr. Torben Lunds indlæg, er et forsøg på at fremstille det sådan, at Retslægerrådet nærmest har bedt om at kunne foretage fornyede undersøgelser. Det ligger der jo ikke i det.

Den tekst, der er kommet som Retslægerrådets konklusion, var den, jeg læste op. Og min konklusion på det grundlag er: Så lad os træffe beslutningen nu!

Nu ved jeg godt, at det ikke er muligt for hr. Torben Lund at svare mere, men det bliver der jo lejlighed til senere under debatten. Og må jeg i lyset af hr. Torben Lunds bemærkninger stille hr. Torben Lund et spørgsmål: Betyder hr. Torben Lunds indlæg herfra for lidt siden, at hvis Retslægerrådets vurdering i begyndelsen af det kommende år, til foråret, måtte have samme indhold som det, der ligger på bordet nu, så vil Socialdemokratiet medvirke til, at rigsretssagen afsluttes straks?

Det spørgsmål vil jeg gerne bede hr. Torben Lund om at besvare eventuelt lidt senere i debatten.

Margrete Auken (SF):

Man bliver virkelig taknemmelig over, at vi i Danmark har offentlighed i vores retspleje, så vi ikke skal henholde os til møder, hvor der er nogle af os, der alligevel undser os for at citere fra. For det havde været hjælpsomt, om de møder, vi har haft i Udvalget for Forretningsordenen, havde været offentlige. Det havde været meget, meget hjælpsomt.

Det, vi kan håbe at få ud af det – det vil jeg godt høre fra hr. Hans Engell, men han har prøvet at lukke ørerne, hver gang der er noget, der går ham imod – er jo, at hvis en sag bliver procederet, så kan man ikke sige, at der er jo så mange, der mener til den ene side, og der er nogle, der mener til den anden side, og eksperterne er jo uenige osv. Så har vi noget, vi kan rette os efter.

Denne her sag om, hvorvidt tiltale skal frafalde, er ikke procederet. Der har ikke været fremlagt argumenter hverken til den ene eller den anden side. Rigsretten har truffet en beslutning, og den ville normalt være blevet fulgt op af en begæring om kendelse, og så ville der have været offentlig proces.

Det er meget, meget sjældent, hvis det overhovedet nogen sinde er sket – det fremgik af det, vi hørte i Udvalget for Forretningsordenen, og det kan jeg i hvert fald godt citere – at man har begæret på et grundlag, der svarer til det her, at en sag skulle standses. Og det skyldes, at forsvarer og anklager var enige om, at det ikke ville gå igennem.

Men den her sag har så ikke engang været procederet, og derfor er forskelsbehandlingen altså ved at blive meget grotesk eller rettere: Vi er i færd med at lave en ny retspraksis på baggrund af noget, som vitterlig er meget, meget politisk i de uenigheder, der går igennem herinde, og jeg er som sagt taknemmelig over, at vi har en domstol, der både har et åbent forløb, og hvor det skal ende med en kendelse, som alle har at bøje sig for.

Hr. Hans Engell og andre har antydnet, at der er nogle af os, der bare er ude på at holde den her sag i kog. Det er grove løjer – altså! Vi er ude på, at den almindelige danske retspleje skal fortsætte, sådan som den er, og vi opfører os forholdsvis ydmygt over for såvel Retslægeråd som anklager, som vi har bedt om det, vi faktisk

vil i den sag her, og vi opfører os forholdsvis ydmygt ved, at vi ikke begynder at puste os op og mene noget, som vi ikke har grundlag for at mene.

Nu har det heldigvis været fremme i pressen, at de oplysninger, som kom frem i pressemeddelelsen fra Rigsretten, ikke ganske svarer til, hvad der stod i Retslægerådets erklæring. Der er ikke tale om, at det er udsigtsløst at forestille sig, at Ninn-Hansen ikke alene vil være i stand til at være til stede, men også vil være i stand til at være så fysisk vel til stede, at det er ubetænkeligt.

Mere kan jeg så ikke sige her, men det er bare for, at vi gør det klart, at de beskyldninger er temmelig uanstændige. Hvordan sagen ender, er der selvfølgelig ingen af os der kan udtale sig om. Om den kommer til dom, eller hvad den gør, er der ingen af os der kan udtale sig om. Men det, vi til gengæld godt kan udtale os om, er, at sagen er langt fremme nu, Ninn-Hansen har været afhørt fire hele dage, grundigt afhørt, og de vidner, der mangler, er vidner, der har været afhørt før, og det er forsvaret, der har indkaldt dem.

Derfor er det også af den grund – og det vil blive fremført i en proces – betænkeligt, hvis vi siger, at nu stopper vi alligevel her. Vi skal stille og roligt sige: Lad os nu se, hvordan det her kommer til at udvikle sig, og lad så Rigsretten tage stilling til sagen, når det bliver muligt, det vil sige, når der har været en fornyet undersøgelse, eller hvordan det nu bliver forhandlet med de parter, som vi har givet ansvaret for den her sag, og så vil den jo komme til Rigsretten, og så vil Rigsretten skulle tage stilling, og så vil vi alle sammen skulle rette os efter det, så behøver vi ikke herinde at gøre os til domstol, men kan fastholde den rolle, vi har, nemlig at være anklagemyndighed, og jeg synes måske, det havde været dejligt, hvis vi var sluppet for den her debat i salen i dag, hvor det jo viser sig stort set, at de politiske skel, der var, da man vedtog Rigsretten, er de samme, som kører nu, og det er selvfølgelig også det, den handler om, men vi er jo altså nogle stykker, der mener, at den sag skal køres og skal køres igennem, indtil der er en kendelse om, at det kan den ikke. Så er vi i en anden situation.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Når man lytter til fru Margrete Auken – og jeg synes også til et par af de andre indlæg, der har

været fra ordførerne – er det, som om der her i Folketinget er nogle, der advokerer for et synspunkt, som retligt er mere korrekt end det andet, som om der er nogle, der sådan bevæger sig ude på kanten af loven, mens der er andre, der står med faste ben på rettens grundvold. Det er jo ikke korrekt. Jeg synes, det er vigtigt til forståelse af den diskussion, vi har nu, at uanset om Folketinget beslutter, at sagen skal standses nu, eller Folketinget beslutter, at den skal fortsætte, at tiltalen skal opretholdes, så er begge udveje fuldt juridisk korrekte.

Anklagerne skriver i deres brev til Folketinget, at den ene mulighed ikke er mere juridisk korrekt end den anden. Med andre ord taler vi om to i juridisk henseende ligeværdige muligheder, som Folketinget kan tage stilling til. Jeg vil igen til fru Margrete Aukén sige, at det er jo fuldstændig meningsløst at tale om, at der kun tilbagesår nogle få vidner, som forsvaret selv har indkaldt. Jamen hvis der i et af de vidneudsagn er oplysninger, som er af afgørende betydning for rettens forståelse af sagen, er det så ligegyldigt? Hvad er dog det for et retspolitisk syn, man nu pludselig oplever fra SF? – det SF, der har foregivet i almindelighed at være dem, der altid tog mest hensyn til de tiltalte. Nu pludselig spiller det ingen rolle, om man har mulighed for til sidst at afhøre fem vidner, hvor måske et af dem har et vidneudsagn, har oplysninger, der er af afgørende betydning, ud over den betydning det selvfølgelig har, at en tidligere minister kan forsvare sig selv, at han i retten har en mulighed for at kunne give en samlet fremstilling af forløbet. Det betyder noget i særlig grad i en rigsretssag.

Men her har retssikkerheden åbenbart ikke så stor betydning for SF, som den har, når vi i øvrigt diskuterer i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Noget af det dumme, man kan gøre her i Folketinget, hvis man ikke vil forlænge debatten, det er at lade sig provokere af fru Margrete Aukén. Men det lykkedes altså alligevel til slut.

Jeg synes, det er skrap kost at høre, at de, der har den opfattelse, at nu er det nok, nu må vi stoppe denne sag, de puster sig op, og de opfører sig efter fru Margrete Aukéns mening uanstændigt. Uanset hvilket juridisk skoleridt man har tænkt sig at fremføre i denne sal, så kunne man nøjes med Rigsrettens egen beslutning, Rigsretten, som siger, som konstaterer enstem-

migt, at sagen ikke kan fortsætte, for hr. Ninn-Hansens tilstedeværelse er udelukket på grund af hans helbredstilstand. Det burde være nok, og så behøvede man ikke at pådutte andre nogle synspunkter, de ikke har eller ikke har givet udtryk for. Så synes jeg, uanstændigheden kommer fra dem, der fremfører disse synspunkter.

(Kort bemærkning).

Margrete Aukén (SF):

Det med at puste sig op var alene møntet på hr. Hans Engell og ikke på fru Kirsten Jacobsen. Det kan jeg så opretholde. Jeg kunne også sige, at han kunne tage at stable sig lidt med igen.

Lad os lige holde det helt fast. Jeg har ikke sagt, at det var uretligt, hvis man opgav sagen. Begge løsninger er juridisk korrekte, selvfølgelig, men hvis vi gør det sidste – og det er det, vi har diskuteret nu – så vil vi skabe en ny retspraksis med vores tiltale her, og det har vi også lov til, det er ikke juridisk forkert. Nu giver vi altså fremtidige forsvarere rig lejlighed til at påberåbe sig 11 højesteretsdommere og 11 politikere. Der skulle altså ikke mere til.

Det kan vi godt gøre. Det er ikke juridisk forkert, men det er bestemt, synes jeg, politisk utrolig tvivlsomt, at vi bruger denne her sag til det. Men juridisk er de ligeværdige, og jeg synes, det er meget forsvarligt af anklagerne, at de ikke i deres brev til os begynder at advokere for den ene eller for den anden løsning, men først gør det, da de kommer til stede hos os, og endda dårlig nok gør det.

Det, de jo også gør opmærksom på, er: Hvordan ville de, hvis sagen kom til proces, hvis sagen kom til kendelse, advokere, og det er dér, vi hører, at dér ville de fremhæve, at retten er ved at være færdig. Det hører med, hvis man følger sådan nogle sager i andre tilfælde.

Hr. Hans Engell har da fuldstændig ret i, at der kan komme nye ting frem, og derfor er der jo heller ikke en kendelse, før den er truffet. Der er ikke truffet nogen kendelse. Jamen det kan jo ikke nytte noget, man sidder og ryster på sit store hoved, hvis der ikke er sivet noget ind i det. Der blev sagt den dag meget, meget tydeligt – og jeg kan henvise til fru Birthe Rønn Hornbech, som også har gjort det lynende klart heroppe – at denne her sag står ikke i dombogen, den står i retsbogen, og der er en verden til forskel på, om det er det ene eller det andet sted. Så derfor vil jeg sige til hr. Hans Engell: Tag lige og lyt efter!

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Må jeg ikke sige til fru Margrete Auken, inden man nu begynder at slynge om sig med begreber som retsbog, dombog, og hvad ved jeg, at det ville dog være klædeligt, hvis fru Margrete Auken vidste, hvad hun talte om.

Det, Rigsretten har gjort, er, at man har truffet en beslutning, og den står i retsbogen som en beslutning, og den skal ikke begrundes. Og det er en beslutning, Rigsrettens dommere har pligt til at træffe på egen hånd uden procedure, nemlig hvis dommerne ikke mener, at den tiltalte er i stand til at forsvare sig. Det er det, retten har gjort, og det kan man jo læse i papirerne, og man kan sågar læse det i den pressemeldelse, Højesterets præsident som formand for Rigsretten sendte ud.

Og så synes jeg, jeg for sidste gang vil sige, at den her sag har intet med præcedens at gøre. Ingen anklager og ingen anklaget kan gå hen til en dommer og sige, at nu vil jeg have, at tiltalen bliver frafaldet. Det kan man fremsætte en begæring om til anklagemyndigheden, og gør anklagemyndigheden det ikke, så kører sagen, og så må domstolene tage stilling til, om der skal ske domfældelse eller frifindelse, så man kan ikke blande den almindelige anklagemyndighed ind i denne her situation.

Her er det Folketinget, hvert eneste enkelte medlem, der er anklager. Og jeg må sige, at jeg synes det er sørgeligt, at modet desværre svigter. Et flertal har lagt sig fast på, hvad der er sket i Udvalget for Forretningsordenen, men det er jo debatten her, der skal afgøre det, og det er hver enkelt holdning til, om Ninn-Hansen skal slæbes igennem mere, der bør danne baggrund for, om man fortsat har mod til at opretholde den tiltale. Det er et spørgsmål om mod.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det siger faktisk noget om seriøsiteten hos nogle, når man begynder at skelne mellem, om en beslutning står i retsbogen eller den står i dombogen. Jeg kender godt de juridiske forskelle; men uanset om beslutningen eller kendelsen har stået det ene eller det andet sted, tror fru Margrete Auken så, at det ville have haft nogen indflydelse på Retslægerådets vurdering af hr. Ninn-Hansens helbred?

Det, fru Margrete Auken står og siger, er, at det er mindre lødigt, når det står som en beslutning i retsbogen end som en kendelse i dombog-

gen. Det, det handler om, er hr. Ninn-Hansens helbred, hans evne til at være til stede og forsvare sig i en retssag, og ikke nogle juridiske spidsfindigheder.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Der var en dernede i salen, der sagde før, at jeg ikke kunne være bekendt at sige, at det kun er hr. Hans Engell, der har pustet sig op. Så jeg vil da gerne udvide det.

Der er forskel på, om det står i en dombog, eller om det står i en retsbog. Det er der. Og det er først, når det har stået i dombogen, at det er fuldstændigt, så er sagen lukket.

Indtil da kan vi køre med sagen. I det øjeblik, vi så f.eks. beslutter herinde, at vi vil frafalde, går den hen og kommer til en formel frifindelse. Det er det, der sker. Den kommer til at stå i dombogen, og så er der lukket, uanset hvordan Ninn-Hansen får det bagefter. Indtil videre er den det andet sted, og det kan altså ikke nytte noget, at man stabler, puster, hidser, eller hvad man nu gør, sig op. For ned kommer man igen i samme øjeblik, det her skal konfronteres med, hvad der er det juridiske faktum i denne sag. Og jeg beklager altså meget, at der er et mindretal herinde – men heldigvis er det dog et mindretal – der føler, at vi skal blæse højt og flot på, både hvad der er dansk retspraksis og dansk lovgivning. Lovgivningen kan man lave om på. Praksis kan man også lave om på, men det vil være gavnligt, om man sagde, at det var det, man gjorde.

Og så lad mig sige til allersidst, at nu skal jeg nok lade være med at gå videre ind i sagen. Jeg synes, det er ubehageligt, at vi bliver bragt i en situation, hvor vi meget let kunne komme til at snakke om ting, som har været fortrolighedsbeholdt, og derfor kan komme til at sige, hvad vi faktisk mener, det drejer sig om med den sygdom.

Jeg ved godt, at Rigsrettens pressemeldelse er underskrevet af højesteretspræsident Pontoppidan, men det bliver den altså ikke mere retsgyldig af i den her sammenhæng. Den siger, at der er en beslutning, og den skal så tages op igen. Vi går ikke ind og siger: Vi kan ikke uden videre omgøre en beslutning. Vi kan bede om, at der sker noget, så den kommer til en kendelse, og den kommer til forhandling. Ellers ville det da også være ret uhyggeligt, hvis det var sådan, at en domstol godt må sige: Så, nu er vi færdige, og ingen så kunne komme og gøre indsigelse

mod det. Selvfølgelig kan man gøre indsigelse mod det.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Jeg har igennem årene på de fleste områder været uenig i SF's retspolitiske synspunkter, men jeg har også altid accepteret og respekteret, at når SF's ordfører fremførte retspolitiske tilkendegivelser, var de båret af kvalitet.

Det, vi har hørt fra fru Margrete Auken, er en omgang løs snak. En omgang løs, hovedløs snak, og derfor har jeg i og for sig overhovedet ikke lyst til at kommentere fru Margrete Aukens indlæg.

Men der er dog to ting i det, som ikke bare skal stå uimodsiget. Fru Margrete Aukens slåen ud med armene og konstatering af, at hvis man nu standser sagen, ville det være at blæse på dansk retspraksis. Hvad er dog det for noget at komme med? Selv de anklagere, fru Margrete Auken har været med til at ansætte, har peget på, at standser man sagen nu, er det en juridisk helt igennem korrekt beslutning.

Og så til sygdomsbilledet. Retslægerrådet har foretaget en grundig vurdering på grundlag af nogle meget omhyggelige lægelige vurderinger af hr. Ninn-Hansens sundhedstilstand. Fru Margrete Auken skånede os her fra Folketingets talerstol for det, fru Margrete Auken bød offentligheden, da hun for nylig blev interviewet og konstaterede, at »tidligere troede jeg, at hr. Ninn-Hansen var alvorligt syg, men nu har jeg kunnet se, det kun er træthed«. Det var fru Margrete Aukens konstatering. Jeg vil sige, at hvis fru Margrete Auken overhovedet har sat sig ind i, hvad der står i den udtalelse, så finder jeg det forbløffende og langt under lavmålet, at det er på den måde, hun mener at kunne konstatere, hvordan sagen forholder sig – langt under lavmålet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har ved tidligere lejligheder oplevet, at når fru Margrete Auken bevæger sig af sted, så foregår det somme tider i et for hurtigt tempo. Men når man hører fru Margrete Aukens indlæg heroppefra om begrundelsen for at fortsætte den her sag: at det er opfattelsen af, at man ikke må ændre retspraksis her fra Folketinget, at det er retspolitiske principper osv., der gør sig gældende for SF og fru Margrete Auken, så er det ganske horribelt at høre fru Margrete Auken

omtale præsidenten for Højesteret, hr. Pontoppidan, og pressemeddelelsen fra en enstemmig Rigsret som noget, der overhovedet ikke er retsyldigt. Det er bare en tilfældig erklæring. Det er et underligt modsætningsforhold, som fru Margrete Auken her giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg synes, det er vigtigt stadig væk at skelne, hvis vi nu kan lade være med at hidse os op over for hinanden, mellem, om der er fældet kendelse i en sag, eller om der er truffet en beslutning. Og her er der truffet en beslutning, men den har ikke været procederet. Det vil sige, at al den diskussion, vi har herinde i øjeblikket, ville have været utrolig godt hjulpet af, at vi havde haft en offentlig proces omkring det. Det er ikke bare mig, der siger det, det er ikke bare fru Birthe Rønn Hornbech, der siger det. Det siger to professorer i strafferet også, og det siger også alle de andre advokater, vi har talt med. Jeg skulle faktisk helt frem til denne sal i dag for at høre nogen, der ikke sagde det.

Og så til spørgsmålet om det beslutningsgrundlag, vi har haft. Det er rigtigt, at jeg tillod mig at citere fra det, der siden hen har været offentliggjort i Politiken, nemlig fra anklagerens brev til os, fordi jeg syntes, det var vigtigt – det havde i øvrigt stået i avisen, også allerede inden jeg citerede det – at det kom frem, at det, vi taler om, var en meget stor træthed som følge af det slagtilfælde, Ninn-Hansen har haft i sommer, men at skaden var af ældre dato og ikke havde noget med den øjeblikkelige tilstand at gøre. Den bliver selvfølgelig forværret, når man er træt.

Vi og pressen og offentligheden har haft et forkert grundlag at drøfte denne sag på – og sagen blev drøftet. Den blev drøftet for fuld kraft, og mange medlemmer af Folketinget, også folk, der i dag mener, at sagen skal køre videre, sagde, at på den baggrund, vi har nu, må vi opgive den.

Da vi så, at den baggrund, vi havde, så anderledes ud – jeg er stadig væk ked af, hvis vi skal til at have mange citater, skønt det hele har været offentliggjort i Politiken – synes jeg, at man skylder offentligheden at fortælle, hvad vi faktisk havde læst, og at det var det, vi forholdt os til. Vi er ikke nogle kyniske børster. Vi er helt i overensstemmelse med loven, og med hvad man plejer at gøre.

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Det har egentlig været en lidt forunderlig diskussion, som fru Margrete Auken har bragt op her på det seneste. Jeg må sige, at for mit eget vedkommende tror jeg ikke, at det gør meget forskel for Rigsrettens stillingtagen til hr. Ninn-Hansens helbredstilstand eller for Rigsrettens holdning i sagen, om deres bemærkninger står i retsbogen eller i dombogen. Selve holdningen til sagen berøres jo ikke af det.

Jeg vil sige på Fremskridtspartiets vegne, at vi som parti hele tiden har været imod rigsretssagen. Men når der er anledning til at tage spørgsmålet op igen her i Folketinget, er der flere årsager til det. Noget af det mest mærkbare er selvfølgelig, at der er valgt et nyt Folketing den 21. september, og i og med – som det flere gange har været nævnt heroppe fra talerstolen tidligere i dag – at det er hvert enkelt folketingsmedlem, der er anklager i denne sag og dermed må gøre op med sin egen moral og samvittighed, om man ønsker, denne sag skal fortsætte, så mener vi også, at det er rimeligt, at Folketinget med den nye sammensætning endnu engang tager stilling til, om Rigsretten skal fortsætte. Der er faktisk kommet en hel del nye medlemmer.

Det er jo ikke Folketinget som institution, det er de enkelte folketingsmedlemmer, der er ansvarlige for, om Rigsretten skal fortsætte eller ej. Derfor er det Fremskridtspartiets holdning, at der ikke er tale om et traditionelt partispørgsmål. Den enkelte må gøre op med sig selv, om man ønsker, Rigsretten skal fortsætte eller det modsatte.

Vi har nogle helt principielle grunde til vores modstand mod Rigsretten. Vi mener, den er meget, meget særegen. Vi mener, at den i sin konstruktion er meget betænkelig. Hr. Bjørn Elmquist gav tidligere udtryk for betænkelighed ved Rigsretten som konstruktion, og i Fremskridtspartiet deler vi den skepsis. Derfor kræver det selvfølgelig også helt særlige overvejelser, om man ønsker Rigsretten skal fortsætte sit arbejde eller ej, også på de nuværende betingelser.

Danmark har tiltrådt den europæiske menneskerettighedskonvention, og af dens artikel 6 fremgår det meget klart, at en tiltalt har krav på en upartisk og uafhængig domstol, hvor tiltale-spørgsmålet prøves.

Det har hele tiden været Fremskridtspartiets opfattelse, at der er tvivl om Rigsrettens uafhængighed og upartiskhed i menneskerettighedskonventionens forstand. Årsagen er selv-

følgelig, som det også tidligere har været nævnt heroppefra, at Folketingets medlemmer er en anklagemyndighed, samt at den samme myndighed har udpeget halvdelen af dommerne i Rigsretten. Det mener vi skaber tvivl om domstolens uafhængighed, og det mener vi skal indgå i de enkelte folketingsmedlemmers vurdering, når man skal træffe afgørelse om dette forslag om at standse rigsretssagen.

Vi mener også, at der er nogle mere, man kan kalde det, praktiske grunde til, at man burde overveje rigsretssagen endnu en gang. Højesteret bliver belastet af rigsretssagen, og vi i Fremskridtspartiet mener faktisk, at det svækker retsbevidstheden hos den almindelige borger, at muligheden for effektivt at få prøvet sine sager ved Højesteret, altså få tredjeinstansbevilling i Danmark, svækkes.

Det er sådan, at berammelsestiden for højesteretssager i dag er 6-7 måneder – normalt er den kun 3-4 måneder. Denne forøgelse af berammelsestiden er alene sket på grund af Rigsretten, og når man så taler om retsbevidsthed og siger, at Rigsretten af den grund skal fortsætte, mener vi i Fremskridtspartiet, at også dette element, Højesterets effektive virke, bør tages i betragtning.

Det har noget med proportionalitet at gøre – det har også tidligere været nævnt heroppefra. En sag skal altid vurderes ud fra dens proportioner, det er faktisk et krav i dansk ret. Vi mener, at omkostningerne både i relation til Højesterets effektivitet, i relation til de økonomiske omkostninger, der er ved en fortsættelse af rigsretssagen, og i relation til det, der udgør noget ekstra i sagen, nemlig hr. Ninn-Hansens helbredstilstand, ud fra et proportionalitetshensyn medfører, at rigsretssagen bør standses nu.

Jeg har også tidligere i en kort bemærkning nævnt, at vi mener, der er politiske bevæggrunde for rigsretssagen. Det er ikke noget nyt, det anførte vi også, da et folketingsflertal ønskede at starte rigsretssagen, og der er ingen grund til, at jeg kommer ind på det nu. Men det skal siges, fordi det selvfølgelig ikke er noget, som vi i Fremskridtspartiet har glemt, hverken den diskussion eller de politiske bevæggrunde, der var i forbindelse med starten på rigsretssagen.

Derfor håber jeg, når nu alt kommer til alt, at de enkelte ærede medlemmer af Folketinget tænker sig meget om. Fremskridtspartiet mener, at dette ikke er et traditionelt partispørgsmål, og at enhver ud fra sin egen samvittighed og retsbevidsthed og moral må træffe sin egen beslut-

ning om, hvorvidt man mener, at rigsretssagen skal fortsætte på de nuværende betingelser, eller at den skal standses.

Bjørn Elmquist (RV):

Da Folketinget med et flertal for et par år siden vedtog at rejse denne sag, gjorde Folketinget sig til anklager. Det skal man være klar over, det står i grundloven, det står i ministeransvarlighedsloven. Vi er ikke lovgivere i denne sag, og hvis man kan optræde så lidt politisk, men så juridisk korrekt som overhovedet muligt, er det godt. Det er faktisk det krav, vi må ligge under for.

Det, vi skal prøve at gøre, er at sætte os ind i situationen, som en anklagemyndighed, en rigsadvokat, en statsadvokat, en politimester gør det i disse affærer. Det er også det, vi har forsøgt både her i debatten i dag, hvor vi selvfølgelig er pålagt visse fortrolighedshensyn, i Udvalget for Forretningsordenen, i vores spørgsmål til de to anklagere – de to personer, som vi har udpeget til i marken at optræde som anklagere på vores vegne – og i vores spørgsmål gennem Justitsministeriet til anklagemyndigheden.

For Det Radikale Venstre har udgangspunktet været det utvetydige, at vi i denne sag vil gøre alt for at undgå særbehandling. Hvis der var fortilfælde, ville man være på den sikre side, og det er så det, vi har afsøgt horisonten for – jeg vil ikke sige desperat, for det er ikke desperation, der skal præge én i denne situation, lige så lidt som mod skal være det afgørende – dette være sagt til hr. Svend Aage Jensby. Det er i hvert fald ikke det, der har førsteprioritet i vores overvejelser, for så kunne vi ringe til Mr. Rambo og spørge ham, hvad vi skulle gøre. Nej, vi kræver moden overvejelse i sådan en situation, og vi vil være meget kede af, om den danske anklagemyndighed generelt først og fremmest var besjælet af mod, når den skulle afgøre, om der skulle rejses anklage og tiltale mod danske borgere.

Vi har i vores søgen hæftet os ved, at der ikke gælder særregler for proceduren i Rigsretten. Det, der står i lov om ministeransvarlighed om procedure i almindelighed, hvordan sagen skal foregå, hvilke hensyn der skal tages til den ene og den anden og den tredje, hvordan vidner skal føres, er en simpel henvisning til retsplejelovens regler, derom skal der ikke herske nogen tvivl. Det er retsplejelovens regler, der uden indskrænkning gælder. Og det er også det, vi har lagt til grund.

Vi har også hæftet os ved, at den afgørelse, som nu er blevet meddelt os via vor anklager i marken, vores befuldmægtigede i Rigsretten, har karakter af en beslutning. Det er ganske væsentligt, og flere af de tidligere ordførere har været inde på det, så derfor skal jeg ikke uddybe det voldsomt, men alene gøre det klart, at når der er tale om en beslutning, har der ikke været lejlighed for anklager og ej heller for forsvarer til at gøre deres argumenter og synspunkter gældende for Rigsretten, før den traf sin afgørelse. For at sådan noget kan finde sted, skal der en kendelse til, og det lægger vi stor vægt på. Det har vi sagt, så det afslører vi nok ingen hemmeligheder ved. Vi har i Udvalget for Forretningsordenen sagt til de befuldmægtigede, de to anklagere, at de næste gang, sagen nærmer sig en afgørelse på dette område, må sikre sig, at de kræver en kendelse, så forsvaret og anklagerne får lejlighed til i Rigsretten at argumentere for og imod det ene hensyn.

Det, som også er meget vigtigt, er, at Folketinget ikke gør sig til dommer i denne sag, for hvis vi gør det, blander vi det hele sammen en gang til. Vi er ikke dommerne, det er de 11 højesteretsdommere og de 11 lægfolk, der sidder i retten – vi er anklagerne.

Det er en besynderlig konstruktion, det har jeg været inde på; men det er i hvert fald et meget dårligt tidspunkt at ændre konstruktionen på nu, hvor vi står midt i det. Der skal vi så heller ikke kræve mod, dér skal vi kræve moden omtanke, før vi kaster os ud i det, men fra mit parti er vi parat til det, så snart det kan lade sig gøre.

Og så et sidste ord om den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, som er ganske vigtig, om retfærdig rettergang. Jeg føler tryk ved, at vi har den som bagstopper, om jeg så må sige. Der vil være lejlighed til også ad den vej at få afprøvet, om der er givet, som der står i den engelske tekst »fair trial« – en retfærdig rettergang.

Der vil også være lejlighed til at få afprøvet, om hele konstruktionen strider mod grundlæggende principper, om der er tale om en politisk domstol, som nogle har været inde på, og som jeg mener, at jeg med styrke, vil jeg hævde, har tilbagevist.

Vi har ikke politiske domstole i Danmark, og vi vil i hvert fald her i Folketinget gøre vort til, at vi ikke gør os til dommere i denne sag, men fastholder den lovpligt, vi har til at optræde som anklager og ikke andet.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Hr. Bjørn Elmquist lod forstå, at det for Det Radikale Venstre var meget afgørende, at der kom en kendelse fra Rigsretten – ikke bare en beslutning, men en egentlig kendelse.

Men hvis situationen nu er den – og det er der jo meget, der tyder på vil være tilfældet med det flertal, der er i Folketinget i øjeblikket – at sagen går tilbage til Rigsretten, at der berammes et retsmøde, at hr. Ninn-Hansens helbredstilstand i øvrigt er uændret, og at det også vil fremgå af Retslægerådets vurdering, ser hr. Bjørn Elmquist så ikke en betydelig risiko for det, jeg pegede på i mit indlæg, nemlig at sagen så bare bliver stående og vil kunne blive stående i en lang årrække?

Jeg nævner det, fordi professor Eva Smiths artikel i Berlingske Tidende, som jeg synes indeholdt så mange gode tanker, der desværre ikke har gjort større indtryk på flertallet i Folketinget, også peger på, at: »Rigsretten kan udsætte sagen på ubestemt tid. Imidlertid forekommer det mere værdigt, at Folketinget, der har rejst sagen, også vurderer, om det er på tide at stoppe. Naturligvis kan man udskyde beslutningen til januar – men alt tyder på, at man skal igennem de samme overvejelser til den tid. Var det ikke bedre at vurdere nu, om man finder det rimeligt at gennemføre en sag med den slags anklager mod en mand, der synes ude af stand til at forsvare sig.«

Jeg vil nævne det for hr. Bjørn Elmquist, for er det i virkeligheden ikke en bekvemmeligheds-løsning, man her lægger op til fra hr. Bjørn Elmquists og fra flertallets side? Er det ikke en bekvemmeligheds-løsning?

Og da hr. Torben Lund ikke har villet besvare det spørgsmål, som jeg stillede ham tidligere, vil jeg derfor gerne stille det til hr. Bjørn Elmquist: Hvor længe endnu mener man, at denne sag kan opretholdes? Hvor længe endnu mener man, at en tiltale kan stå, en Rigsret formelt kan eksistere, når vi alle ved, at sagen reelt er afsluttet?

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Det glæder mig, at hr. Bjørn Elmquist ikke vil gøre sig til dommer. Det forstår jeg på den måde, at hr. Bjørn Elmquist mener, at hr. Erik Ninn-Hansen er uskyldig, fordi indtil andet er bevist, osv.

Jeg ved ikke, om hr. Bjørn Elmquist kender professor Alf Ross og ved, at han var professor i dansk statsforfatningsret og udgav en bog med samme titel, redigeret af Ole Espersen og udgivet i 1980.

Her skriver hr. Alf Ross om begrebet rigsret og behovet for den, og jeg citerer fra side 443:

»Ganske særligt efter at parlamentarismen er blevet grundlovfæstet, er en enhver politisk begrundelse for en specifik politisk påtale- og domsmyndighed for ministre bortfaldet.« Altså: enhver begrundelse for en rigsret er bortfaldet. Det er Alf Ross' mening.

Nu har vi en rigsret, og hr. Bjørn Elmquist siger, at den ikke er politisk. Så vil jeg se, hvad hr. Alf Ross skriver i sin bog om dansk statsforfatningsret på side 452:

»... at selv om det er udelukket, at Rigsretten arbitrært kan idømme straf ud fra en politisk vurdering ... så åbner dog lov 1964« – det er ministeransvarlighedsloven – »plads for et meget frit skøn ... og dette skøn vil efter omstændighederne kunne antage politisk karakter.«

Det er de ord, der hænger sammen i linjerne: Det vil altså kunne antage politisk karakter. Og så skriver Alf Ross:

»Det er netop denne mulighed, der begrunder den særlige rigsretsproces. Hvis der kun kunne blive tale om at lægge sædvanlige, kriminalistiske og administrativt-tekniske vurderinger til grund for bedømmelsen, ville der ikke være nogen anledning til at henlægge anklage- og domsmyndighed til politiske eller politisk prægede organer.«

Alf Ross siger, at en rigsret er en politisk eller et politisk præget organ. Det er det, vi andre i folkemunde kalder en politisk domstol.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg blev glad for at høre hr. Bjørn Elmquists skepsis over for Rigsretten som konstruktion. Den gjorde hr. Bjørn Elmquist rede for både i sit ordføreriindlæg og i korte bemærkninger.

Men så nævner hr. Bjørn Elmquist videre, at han er glad for, at man har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som bagstopper. Jamen sandheden er jo – og det ved hr. Bjørn Elmquist lige så godt som jeg – at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan man først gå til, når alle nationale retsmidler er udtømt. Og det betyder, at Rigsretten skal færdiggøre sit arbejde, og først når det er sket, og Rigsretten er endeligt færdig, har Erik Ninn-Hansen mulig-

hed for at påklage sagen til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Hr. Bjørn Elmquist glemmer også, at som anklagemyndighed - det er jo det, vi er som folketingsmedlemmer - er det faktisk os, der skal tage den europæiske menneskerettighedskonvention i betragtning, når vi vurderer, om Rigsretten er egnet som en brugbar konstruktion i det danske retssystem. Det er vores ansvar. Og her vil jeg godt høre hr. Bjørn Elmquists kommentar til, om han finder, at der er rimelig grund til at antage, at Rigsretten som konstruktion er i konflikt med den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, som meget klart siger, at en tiltalt har krav på en upartisk og uafhængig domstol.

Det er jo, hvis man læser al litteratur om den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, en meget vid betragtning, der skal lægges til grund, når man vurderer, om der er tvivl om uafhængigheden og upartiskheden. Og når man så husker, at anklagemyndigheden - Folketinget i denne situation - udpeger halvdelen af dommerne, er der så ikke en rimelig tvivl, som burde komme anklagede til gode?

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Det er hr. Bjørn Elmquists bemærkninger om problematikken beslutning eller ikkebeslutning, som kalder mig herop.

Jeg går ud fra, at hr. Bjørn Elmquist har studeret rigsretsloven og dermed også § 42 og læst, hvad Rigsrettens dommere siger. De starter bl.a. med at slå fast, efter at de citerer Retslægerådets erklæring i uddrag, at Erik Ninn-Hansens intellekt er reduceret i betragtelig grad, og så siger:

»Efter de foreliggende lægelige oplysninger finder Rigsretten, at Ninn-Hansens helbredstilstand fortsat udelukker hans deltagelse i domsforhandlingen«. Og så kommer det længere nede: »På denne baggrund har Rigsretten i medfør af rigsretslovens § 42 enstemmigt besluttet at udsætte sagen indtil videre«.

Og hvis man så ser i § 42, som der klart og tydeligt henvises til, står der:

»Udebliver tiltalte eller kan han ikke straks bringes til stede ...« - dermed sidestilles den sygdom, som har ramt Ninn-Hansen - »... afgør retten, efter at anklageren og forsvareren har ytret sig, hvad der så skal ske«, dvs. om sagen skal udsættes, eller der skal ske noget andet. Anklageren og forsvareren har efter den kendelse, som Rigsrettens dommere enstemmigt

har afsagt, og hvori de henviser til § 42, haft lejlighed til at ytre sig.

Det, jeg vil slutte af med, er, at som jeg har oplevet hr. Bjørn Elmquists retspolitiske holdninger gennem tiderne, går jeg ud fra, at hr. Bjørn Elmquist ubetinget vil anerkende, at Ninn-Hansens intellekt er i en sådan tilstand, at han ikke er i stand til at forsvare sig mod de alvorlige anklager, der rettes mod ham. Retslægerådet har sagt, at det er reduceret i en sådan grad, at Rigsretten ikke foreløbig tør fremme sagen.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Bjørn Elmquist har ordet for en kort bemærkning. Hr. Torben Lund er på formandens liste. Tag det roligt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jo tak. Jeg skal nok tage det - nå, det var ikke til mig.

Først til hr. Svend Aage Jensby, som talte om en kendelse - der er jo udtrykkelig ikke afsagt en kendelse i denne sag, det er en beslutning. Og vi ved fra mødet i Udvalget for Forretningsordenen, hvor vi to gange har haft anklagerne, vore befuldmægtigede, inde, at der ikke var en forudgående procedure.

Så det, som hr. Svend Aage Jensby her siger - hvis ellers han hørte efter, hvad jeg sagde - er faktisk forkert. Det kan alle, der har været til stede i Udvalget for Forretningsordenen, bevidne.

Der er ikke afsagt en kendelse efter en procedure. Der er meddelt en beslutning uden forudgående procedure. Forsvarer og anklager har ikke haft lejlighed til at ytre sig. Og det er netop det, vi efterlyser. Og hvis det er det, der er grundlaget for hr. Svend Aage Jensbys afvisning af at lade sagen køre videre, så synes jeg han skylder os at komme på talerstolen og trække sit første indlæg tilbage.

Så skal jeg prøve at vende mig til nogle af de spørgsmål, der blev stillet mig. Først til hr. Hans Engell, der citerede Eva Smith.

Jeg har også læst Eva Smiths artikel nøje, og jeg har læst mange andre dygtige juristers artikler i denne sag, og jeg må sige, at der er forskelle i opfattelsen. Også folk, der tidligere har advaret mod at starte en rigsretssag på dette grundlag, har nu senere hen sagt, at når den er i gang, så bør vi ikke stoppe den. Professor Ditlev Tamm skrev det i Politiken nogenlunde samtidig med, at Eva Smith havde sit indlæg.

Og så spørger hr. Hans Engell, hvor længe vi i Det Radikale Venstre vil mene, at denne sag skal opretholdes. Vi vil lægge stor vægt på, om der kommer en kendelse fra Rigsretten, og om denne kendelse kommer, efter at der er procederet. Vi vil også lægge stor vægt på, om denne kendelse kommer efter en fornyet udtalelse fra Retslægerådet.

Nu kan og vil jeg ikke stå og citere detaljerne i Retslægerådets vurdering af tilstanden. Flere af detaljerne derfra har stået i dagbladene, men jeg vil alene fastholde, at det ikke forholder sig helt så enkelt, som der bliver givet udtryk for her fra talerstolen af nogle af dem, der henholder sig til pressemeddelelsen fra Rigsretten.

Så spurgte hr. Thor Pedersen mig om noget med professor Alf Ross, min gamle lærer på universitetet, som jeg har været oppe til eksamen hos. Jeg vil sige til hr. Thor Pedersen, at hvis han havde brugt det samme ordvalg, hvor han sagde: Det, vi i folkemunde kalder sådan og sådan, kunne han have risikeret at være blevet dumpet af hr. Alf Ross, for han var meget striks med, at man skulle være omhyggelig med ordvalget - lige så striks som formanden.

Det er muligt, at jeg må komme op med en ny kort bemærkning senere for at svare lidt mere udførligt, også til hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Lidt i forlængelse af det sidste, hr. Bjørn Elmquist var inde på, vil jeg også sige, at der må være nogle statsretseksperter, der vil læse debatten her med stor interesse og også med stor forundring.

Så vil jeg sige: Jeg synes egentlig, at hr. Hans Engell i sjældnen grad er unfair i debatten. Nu fremstillede hr. Hans Engell det i sit sidste indlæg sådan, at jeg ikke ville besvare et spørgsmål, som hr. Hans Engell havde stillet. Hr. Hans Engell ved godt, at formanden havde lukket af for yderligere bemærkninger, og derfor havde jeg ikke nogen mulighed for at besvare spørgsmålet, men havde forventet at besvare det i anden runde. Nu skal jeg så gøre det her i yderligere en kort bemærkning.

Mit svar vil ligge fuldstændig på linje med det svar, hr. Bjørn Elmquist har givet, og det er i øvrigt et svar, jeg gav allerede i mit første indlæg. Her sagde jeg udtrykkeligt, at hvis der på et tidspunkt skal tages beslutning om at standse rigsretssagen, så bør det ske, efter at der har været en åben procedure i Rigsretten, og dermed

efter at Rigsretten har afgjort spørgsmålet om tilstedeværelse i retten ved en kendelse, og dermed også efter at både forsvarere og anklagere har haft lejlighed til at ytre sig, hvilket man ikke havde, inden retten besluttede at udsætte sagen på mødet den 8. november.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Hr. Bjørn Elmquist siger, og hr. Torben Lund gentager, at det, man fra flertallets side vil lægge stor vægt på, er en kendelse fra Rigsretten, og at der kommer en ny udtalelse fra Retslægerådet.

Derfor er mit spørgsmål: Hvis Retslægerådets udtalelse, som vi da kan håbe på kommer engang i begyndelsen af året, har samme indhold som den, der ligger på bordet nu, og hvis Rigsretten i modsætning til, hvad hr. Torben Lund og hr. Bjørn Elmquist forventer, ikke accepterer, at Folketinget lægger sorteper på deres bord, men fastholder det synspunkt, at så længe et flertal i Folketinget ønsker at opretholde tiltalen, består sagen, er det så hr. Torben Lunds og hr. Bjørn Elmquists opfattelse, at tiltalen skal opretholdes, til Rigsretten går på pension, eller er det de to ordføreres opfattelse - regeringens opfattelse - at så må sagen afsluttes så hurtigt som muligt?

Det synes jeg man skylder et svar på.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Til hr. Bjørn Elmquist: Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg personlig mener, at Rigsretten som institution - jeg taler ikke om medlemmer af Rigsretten, men Rigsretten som institution, som den er konstrueret - krænker helt fundamentale retsprincipper.

Hr. Bjørn Elmquist gav udtryk for, at hvis man over for hr. Alf Ross havde brugt et argument om Rigsretten med, at det var en politisk domstol, så ville man nok ikke bestå. Det er der så mange, der ikke ville, og jeg glæder mig, for som økonom er jeg i båd med mange jurister, bl.a. med professor, dr.jur. Stig Jørgensen fra Århus Universitet. Han siger klokkeklart til Børsen den 15. november i år: »Rigsretten er en politisk domstol.« Det er altså en dr.jur., der har den opfattelse, og som af en eller anden grund ikke er dumpet.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Lad mig starte med at svare hr. Hans Engell.

Jeg kan ikke forestille mig, at Retslægerådet kan komme med en erklæring svarende til den, vi har på bordet i øjeblikket, for der står jo netop noget om en tidsfrist. Først i 1995 kan man komme med en mere endelig vurdering af, om hr. Ninn-Hansens tilstand, som den var i september, vil være permanent. Jeg vil ikke ind på at citere disse detaljer, for vi ved, at det er fra et fortroligt dokument. Men når jeg har sagt det på denne måde, er jeg sikker på, at hr. Hans Engell ved, hvad jeg henviser til. Der er noget i hr. Ninn-Hansens tilstand, som i september ikke decideret på det tidspunkt kunne siges at være permanent. Og så kan jeg ikke komme det nærmere.

Vi vil derfor lægge vægt på, hvad Retslægerådet konkret udtaler, og hvad Rigsrettens kendelse til sin tid helt konkret går ud på. Og når vi har den, vil vi ikke tøve med at træffe vor beslutning.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl, som jeg skylder et svar fra før. Det er svært at gætte på, hvad Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ville gøre ved et organ som Rigsretten, som vi kender den. Hvis den alene går ind og ser på sammensætningen af dommerne og på udpegningen, så tvivler jeg meget på, at man vil underkende den og sige, at den ikke er et uvildigt organ.

Om man vil gå ind og sige konkret, om hr. Ninn-Hansen, når det måtte nå dertil, har fået en retfærdig rettergang, er straks noget sværere at sige. Det vil jeg ikke begive mig ind i, for jeg tør ikke sige, om man dér ville skæve til, hvordan retstilstanden er ved domstolene i øvrigt rundt omkring i Danmark, om man vil sammenligne og spørge, om hr. Ninn-Hansen har fået en behandling svarende til den, alle andre får i danske retssale, eller om man vil gå ud og sige, at det er et meget specifikt tilfælde med Rigsretten. Så det vil jeg ikke stå og gætte på.

Og så til sidst til hr. Thor Pedersen. Jamen det, professor Alf Ross skriver, er jo, at det er et politisk eller et politisk præget organ. Ja, vist er det et præget organ, men dermed vil jeg i hvert fald ikke være sikker på, at hr. Alf Ross ville sige, at det er en politisk domstol.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Som hr. Bjørn Elmquist vil jeg også sige, at jeg

også har svært ved at forestille mig, at Retslægerådet skulle kunne nå frem til den samme erklæring på et senere tidspunkt. Retslægerådet har jo udtrykkelig selv sagt, at spørgsmålet om det blivende kan besvares med sikkerhed i begyndelsen af 1995. Og derfor synes jeg, det er rigtigt, at vi afventer, at Retslægerådet udtaler sig.

Og jeg må sige, at jeg vil lægge meget vægt på, på samme måde som hr. Bjørn Elmquist, at det herefter bliver sådan, at spørgsmålet om tilstedeværelse i retten bliver procederet i Rigsretten, og at Rigsretten træffer en begrundet afgørelse på det grundlag, man måtte have til den tid. Så jeg har det på samme måde som hr. Bjørn Elmquist, at så vil vi heller ikke tøve med at tage stilling.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Vist er det da interessant, hvad forskellige jurister giver udtryk for, og herfra er citeret adskillige professorer og doktorer ud i juraen. Hr. Hans Engell tillader sig oven i købet at anføre de samme jurister, både når han tror på dem, og når han ikke tror på dem.

De to anklagere, som altså er Folketingets forlængede arm, og som hr. Hans Engell har haft betydelig medindflydelse på er blevet udvalgt til at være det, tror han ikke på i deres almindelige fremstilling, men han anfører dem dog som kilde til, at begge løsninger på dagens spørgsmål er lige gode. Så sådan kan man jo selv vælge.

Hr. Thor Pedersen bliver ved at hævde, at Rigsretten er en politisk domstol, men samme hr. Thor Pedersen har skrevet under på at holde grundloven. Og i grundloven er Rigsretten altså forudset, og den er legal. Som hr. Bjørn Elmquist tidligere har sagt, har vi ikke politiske domstole her i landet, og hvis vi havde det, så skulle vi indklages på allerhøjeste internationale sted. Ergo kan hr. Thor Pedersen ikke både holde grundloven og påstå, at Rigsretten er en politisk domstol.

Og så vil jeg også gerne besvare hr. Hans Engells spørgsmål om hvad, hvis, såfremt, ifald. Jeg synes heller ikke, det er fair at stille det spørgsmål: Hvis Retslægerådet i januar siger sådan og sådan, hvad vil den og den så sige til det? Der er jo mindst 27 muligheder for, hvilket resultat en ny lægeundersøgelse og en ny erklæring fra Retslægerådet giver. Hvorfor skal vi dog forholde os til det i dag?

Men jeg vil gerne give et klart svar for mit eget vedkommende. Selv hvis udtalelsen skulle være den samme, tilkommer det ikke Folketinget, uden at det opkaster sig enten til lægelig instans eller til dommerinstans, at trække denne sag tilbage. Det er ene og alene – og deri er jeg altså uenig med de anklagere, der har sidestillet de to muligheder – anklagemyndighedens, Folketingets, ret at rejse anklagen. Det er ikke vores opgave at trække den tilbage, så længe der ikke er forekommet noget i sagen, som afstyrker det grundlag, anklagen er rejst på. Resten må være overladt til lægelige og domstolsmæssige instanser. Og selv hvis det skulle komme dertil, at sagen på grund af hr. Ninn-Hansens helbreds-tilstand vil blive afsluttet, så har de mennesker, der i dag eller senere ikke har villet have Folketinget til at afslutte den, ikke lidt noget nederlag. For det ville nemlig være en politisk beslutning og ikke hverken en juridisk eller en lægemæssig beslutning at trække sagen tilbage på nuværende tidspunkt; det ville være at politisere en rets-sag.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Hans Engell for en kort bemærkning. Jeg håber, at medlemmerne har forståelse for, at der endnu er en ordfører, der ikke har været inde i debatten.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Da jeg lyttede til de første ordførere, hr. Torben Lund og hr. Bjørn Elmquist, må jeg sige, at jeg oplevede det på den måde, at man viger uden om det ansvar, man påtog sig, da retten blev nedsat.

Hr. Arne Melchior var i virkeligheden meget mere klar i sin melding. Hr. Arne Melchior har det synspunkt, at uanset om Retslægerådet fastslår, at Ninn-Hansen er syg, og uanset om Rigsretten måtte beslutte, at sagen – fordi Ninn-Hansen er syg, og fordi han dermed ikke kan give møde i retten – bliver udsat, så mener hr. Arne Melchior, at sagen skal opretholdes.

Konsekvensen af hr. Arne Melchiors synspunkt er, at rigsretstiltalen vil kunne opretholdes indtil år 2000, når Rigsretten går på pension – det er den direkte konsekvens af hr. Arne Melchiors synspunkt. Og det er i virkeligheden tilsvarende meldinger, eller forhåbentlig andre meldinger fra ordførerne fra de andre regeringspartier, jeg synes må være af en vis interesse, for synspunktet hviler på den grundlægen-

de fejltagelse, at Folketinget kan lægge ansvaret fra sig, når det gælder spørgsmålet om rigsrets-sagen mod Ninn-Hansen. Man lægger ansvaret fra sig, fordi man mener, at det nu kan være Rigsretten, som løser det ubehagelige problem for folketingsflertallet med at afslutte sagen. Man tør ikke selv tage det på sig.

Hertil må jeg sige, at sådan tror jeg ikke, det kommer til at gå. Jeg tror, at Rigsrettens forståelse vil være den, at så længe et flertal i Folketinget ønsker at opretholde tiltalen, så består sagen, med den konsekvens at tidsperspektivet hedder år 2000.

Med det som udgangspunkt siger jeg, at så bliver det en sag, som her i Folketinget vil komme til at give anledning til mange debatter, og som i befolkningen vil savne enhver form for forståelse – enhver form. Man ønsker altså at opretholde en tiltale i forhold til en tidligere minister, som man ved ikke kan forsvare sig. Det er det ansvar, folketingsflertallet tager på sig. Og det er et tungt ansvar, et ansvar, som jeg tror, man vil komme til at fortryde bitterligt.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg har endnu fire indtegnede talere i rækken af korte bemærkninger, og hermed har jeg lukket talerlisten for denne omgang.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg synes, at hr. Bjørn Elmquist skal gøre sig meget, meget klart, at det er op til hr. Bjørn Elmquist selv som anklager i denne sag at vurdere alle aspekter omkring Rigsretten.

Hr. Bjørn Elmquist har tidligere beskrevet, hvordan Den Europæiske Menneskerettigheds-domstol kan være en bagstopper; men for mig at se er det op til hr. Bjørn Elmquist selv som anklager også at inddrage spørgsmålet om den europæiske menneskerettighedskonvention, og det er måske netop forskellen i den måde, vi ansøger dens indflydelse på den her sag.

Det er sådan, at den tvivl, som anklagemyndigheden måtte have, selvfølgelig skal komme den tiltalte til gode, og derfor har vi alle sammen som folketingsmedlemmer det ansvar.

Når Den Europæiske Menneskerettigheds-domstol beskæftiger sig med upartiskhedsbegrebet i artikel 6's forstand, så har domstolen fortolket det meget vidt. Domstolen har konstateret, at upartiskhedsbegrebet skal kunne stå for både en såkaldt subjektiv og en objektiv test, altså både for, om sagen, som den kører, virkelig

lever op til de hensyn, der skal tages, men også om selve institutionen lever op til den europæiske menneskerettighedskonventions krav.

Derfor kan det altså ikke nytte noget, at hr. Bjørn Elmquist henholder sig til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan bruges efterfølgende. Det er op til hr. Bjørn Elmquist, ligesom det er op til undertegnede, også at tage det aspekt med ind, når man vurderer, om Rigsretten skal fortsætte eller ej.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg forstod ikke hr. Arne Melchior's svar med hensyn til Rigsretten og politisk domstol. Hr. Arne Melchior siger, at fordi Rigsretten er hjemlet i grundloven, er det ikke en politisk domstol.

Jo, det er lige præcis en politisk domstol, der er hjemlet i grundloven, og det er det, der er problemet. Det er det, som dr.jur., professor Stig Jørgensen, der er professor ved Århus Universitet, siger i det indlæg, han havde i Børsen den 15. november, at det med Rigsretten er der mere politik i end jura.

Jeg vil godt citere, hvad det er, professoren – som altså er professor i det, sagen drejer sig om – skriver:

»Det siger sig selv, at en sådan domstol er i strid med grundlovens adskillelse af den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt, og det er ubegribeligt, at denne sælsomme konstruktion ikke er blevet ændret senest ved grundlovsrevisionen i 1953. Når det ikke er sket, hænger det måske sammen med, at ingen har taget den så alvorligt, at man har rejst sag ved Rigsretten siden århundredets begyndelse, selv om der ikke mindst efter besættelsen var særdeles gode grunde til at gøre det«.

Når han kan skrive det – »efter besættelsen« – skyldes det jo, at det var før, vi i Danmark indførte parlamentarismen i grundloven; det fandt jo først sted i 1953. Men Rigsretten som institution er et levn fra fortiden. Det er en politisk domstol, som ikke efterlever fundamentale retsprincipper, og derfor er det en skandale, at man i 1994 har en dansk politiker for en rigsret.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Bjørn Elmquist for en kort bemærkning. Jeg kan oplyse, at der er ledige pladser ved ordførerbordet.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg blev ikke færdig før med mit svar til hr. Kristian Thulesen Dahl, og jeg skal lægge lidt mere til.

Jeg mener, at et udgangspunkt for en anklager ikke er at bruge »al begrundet tvivl skal komme en anklaget til gode«. Det er noget, som dommeren skal have skrevet over sin seng om natten og huske hele tiden. En anklagemyndighed har pligt til at fremføre sager, som han mener og vurderer har udsigt til domfældelse.

Og så må jeg sige, at når jeg brugte udtrykket om Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som bagstopper, er det jo, fordi den optræder som appellinstans. Der står udtrykkeligt i den europæiske menneskerettighedskonvention, at alle nationale retsmidler skal være udtømt, før man kan gå videre dertil. Så derfor kan det da ikke være anderledes. Hvis der kommer en kendelse undervejs i en almindelig sag, som man kan appellere til måske Højesteret, så kan man sende den kendelse videre. Men man kan da ikke gøre det midt under sagen.

Det kan man imidlertid på en anden måde, og det troede jeg også, hr. Kristian Thulesen Dahl var klar over – jeg tror endda, hr. Kristian Thulesen Dahl har været med til at inkorporere den europæiske menneskerettighedskonvention i dansk ret. Rigsretten har allerede en forpligtelse til selvstændigt at overveje, om artikel 6 om den retfærdige rettergang hele tiden bliver respekteret undervejs i proceduren. Og som ekstra bagstopper har vi så, at den dag, de nationale retsmidler er udtømt i Danmark, kan man bruge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som appellinstans.

Så vil jeg godt vende tilbage til hr. Hans Engell, for nu har han excelleret i at stille mere eller mindre, jeg vil ikke sige irrelevante, men teoretiske spørgsmål til os. Hvis Retslægerrådet til februar siger, at nu er hr. Ninn-Hansens tilstand ikke helt præget af de samme ting, som den var i september, vil hr. Hans Engell så gå ind for, at Rigsretssagen fortsætter, eller vil han stadig væk mene, at det er en forkert sag, der kører?

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Hr. Hans Engell gjorde meget ud af at tale om ansvarlighed, og det er selvfølgelig også en vigtig diskussion; men jeg synes egentlig, at det er meget ubehageligt, hvis hr. Hans Engell her fra Folketingets talerstol vil kalde det, et stort flertal

her i Folketinget i dag vælger at afgøre om denne sag, et udtryk for uansvarlighed.

At vi i overensstemmelse med det, Retslægerådet udtalte, vil afvente og se, hvordan hr. Ninn-Hansens helbredstilstand udvikler sig, om det er noget blivende eller ikkeblivende, er det udtryk for uansvarlighed?

Op er det udtryk for uansvarlighed, at vi lader spørgsmålet om muligheden for tilstedeværelse under domsforhandlingen være et spørgsmål, der afgøres i retten efter retsplejelovens almindelige regler, sådan som det er forudsat i rigsretsloven, frem for en afgørelse, der skal træffes under en politisk debat her i Folketings-salen?

Tænk, jeg synes, det er udtryk for ansvarlighed, at vi i denne sag prøver at følge den sædvanlige strafferetspleje her i landet. Det tror jeg vi alle sammen også på sigt er godt tjent med.

Frank Aaen (EL):

Rigsretten blev nedsat, før Enhedslisten kom i Folketinget. Havde vi været her, havde vi stemt for, at den skulle ned sættes.

Tamilrapporten sagde krystalklart, at landets justitsminister havde handlet på en måde, så retslig tiltale i den grad var på sin plads. Vi mener, at sagens alvor, dens principielle betydning, hensynet til almindelig retsopfattelse og hensynet til de mennesker, det gik ud over, alt sammen tilsliger, at denne sag bør føres til ende, hvis det overhovedet kan lade sig gøre.

Vi synes, det nogle gange glemmes i denne sag, når vi diskuterer den, hvem det gik ud over. Der var mennesker, der døde, mens de ventede på den retmæssige familiesammenføring. Vi ved fra rapporter, at familier, der ikke kunne komme ud af Sri Lanka på grund af administrativ nedprioritering, døde af det. To korer og to børn nåede aldrig hertil, selv om de havde ret til det.

For os er der ikke oplysninger, der siger, at Erik Ninn-Hansens helbred er så varigt svækket, at det er til hinder for, at sagen kan føres til ende. I givet fald er vi enige med de andre, der har sagt heroppefra, at så må det være Rigsretten, der træffer afgørelsen efter indlæg fra forsvare og anklager. Vi skal ikke gøre os til domstol. Vi skal heller ikke gøre os til lægelig ekspertise i sagen.

Vi er også imod, at Erik Ninn-Hansen skal stilles bedre end andre i lignende helbredsmæssige situationer. Dermed vil vi ikke udelukke, og det vil jeg godt understrege, at retsplejen her

i landet kunne trænge til et humanistisk gen-nemsyn. Vi vil gerne være med til at overveje, hvordan der tages større hensyn til svage og syge, når de stilles for en domstol. Det vil vi gerne være med til. Men vi afviser, at den slags overvejelser begynder fra oven, fra samfundets top. Vi vil ikke være med til at gøre det her midt i en så vigtig og så alvorlig retssag.

Så vil vi også gerne have sagen videreført af hensyn til de embedsmænd, der med rette er kritiseret for deres rolle. Det skal ske ved en tjenestemandundersøgelse. De skal have ret til at forsvare sig. Vi skal også tage hensyn til deres retssikkerhed, og meget tyder på, at det vil være vanskeligt at føre også disse sager til ende på en fornuftig måde, hvis Erik Ninn-Hansen friken-des, som der er lagt op til med en eventuel opgivel-se af sagen.

Lad mig så slutte lidt polemisk. Når nu Fremskridtspartiet bruger så megen energi på at få hævet Rigsretten, så kommer jeg til at tænke på, at det er Fremskridtspartiet, der år efter år, valgkamp efter valgkamp, har talt om, at flygtninge og indvandrere er sådan en gruppe, der i særlig grad er på kant med loven. Når det så viser sig, at landets øverste chef på flygtningeom-rådet handlede på kant med eller, hvad alt tyder på, i strid med loven, så skal der ikke være nogen sag. Så skal den indstilles. Så skal den op-hæves. Jeg tror, man kan sige, at her har vi Fremskridtspartiets flygtningepolitik i en nød-deskal.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Det var hr. Bjørn Elmquist, der stillede et spørgsmål til mig, som gik ud på, at hvis Retslægerådet når til en anden vurdering i det nye år, om jeg så vil acceptere, at sagen fortsætter.

Hertil vil jeg sige, at det efter min opfattelse ville være ganske overraskende, hvis Retslægerådet nåede frem til en sådan vurdering i forhold til de oplysninger, vi kender nu. Det er da klart, at så må sagen fortsætte. Men jeg mener, det er at vende problemstillingen noget på hovedet, for det, vi ved i dag, er, at Ninn-Hansen er syg. Vi ved, at det ikke er særlig sandsynligt, at han bliver så rask, at han på fuld styrke kan varetage sit eget forsvar. Det er det afgørende, og det er derfor, vi i Folketinget skal tage stilling til, om sagen skal fortsætte, eller om den skal stoppe.

Så vil jeg sige til hr. Torben Lund, at jeg ikke har sagt, at jeg finder, at flertallets beslutning er

uansvarlig. Jeg har tværtimod peget på, at som det også fremgår af skrivelsen fra de to anklagere – på det punkt er jeg enig med dem – er der to muligheder, som begge er juridisk korrekte, eller de siger det negativt: den ene er ikke mere korrekt end den anden.

Det, der for mig er det afgørende, er, at vi her i dag står over for to muligheder. Jeg mener som sagt ikke, at regeringspartiernes opfattelse er uansvarlig, men jeg mener, den er uklog, og det er nogle gange værre. For der er to muligheder, og det, man gør i dag, er, at man vælger den lette, nemlig at skubbe tingene foran sig, og dermed skubber man også vanskelighederne foran sig. For den beslutning, man ikke er parat til at tage i dag, føler jeg mig overbevist om bliver en beslutning, som folketingsflertallet bliver nødt til at acceptere i løbet af et antal måneder – i øvrigt uanset hvad hr. Arne Melchior sagde.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu lykkedes det hr. Frank Aaen at få sagen vendt på hovedet. Hr. Frank Aaen sagde, at man glemmer, hvad sagen handler om, og så kom der en beretning om nogle familier, som ikke blev familiesammenført.

Det er præcis det, sagen ikke handler om. Sagen handler om, at der er rejst tiltale for ulovlig administration af udlændingeloven. Og jeg kunne da godt tænke mig at spørge hr. Frank Aaen, om Enhedslistens opfattelse af ministres ansvar er således, at det er en særlig skærpende omstændighed, at det var udlændingeloven, der administreredes ulovligt, eller om det er ministeransvarlighedslovens bogstav om ulovlig administration, og om det er den retsopfattelse, man har, at den retfærdighed, der skal ske, skal gå ud på, at der bliver da rejst tiltale for den ulovlige administration, uanset hvilken lov det måtte have drejet sig om.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er jo sjældent, der kommer meget ud af, at vi forlænger en folketingsdebat, men jeg må nok sige, at jeg alligevel er noget forbavset over hr. Hans Engells indlæg her for kort tid siden.

Hr. Hans Engell besvarede et spørgsmål fra hr. Bjørn Elmquist om, at hvis nu det sker, som Retslægerådet forudser kan blive situationen, nemlig at der kan ske en ændring i udviklingen i hr. Ninn-Hansens helbredstilstand frem til begyndelsen af 1995 – hvad vi alle håber – så ville

det betyde, at sagen skulle fortsætte. Det svarede hr. Hans Engell her fra talerstolen. Jamen hvordan kan man så i dag i forbindelse med et forslag om at ophæve sagen støtte, at sagen skal standses på nuværende tidspunkt? Retslægerådet har sagt, at man først kan udtale sig om disse forhold, om det blivende i helbredstilstanden, i begyndelsen af 1995.

Hr. Hans Engell sagde udtrykkeligt i svaret til hr. Bjørn Elmquist, at hvis det førte til, at det var en ny situation i forhold til hr. Ninn-Hansen, så måtte sagen fortsætte. Der var før snak om ansvarlighed, så jeg synes, at det var et meget mærkeligt svar. Jeg ville gerne, om hr. Hans Engell uddybede det svar lidt nærmere i relation til den stilling, man i øvrigt har taget i dag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (FP):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Frank Aaen, at nu lykkedes det jo hr. Frank Aaen ikke blot at være anklagemyndighed i sagen, men også at dømme Erik Ninn-Hansen. Det er jo faktisk det, der skete her, for hr. Frank Aaen har draget sine konklusioner, og så giver resten af spørgsmålene sig selv for hr. Frank Aaen.

Jeg vil godt sige, at hr. Frank Aaen taler så flot om retsbevidsthed osv., men hvad med retsbevidstheden for de ganske almindelige danske borgere, som skal have en effektiv og hurtig prøvelse af deres sager ved en tredjeinstansbehandling i Danmark, som vi faktisk har en lov hjemlet mulighed for. De skal altså udsættes for en kraftig forsinkelse af deres sager med noget, der ligner en fordobling af berammelsestiderne, fordi hr. Frank Aaen og andre ønsker at køre retsbevidsthed helt ud til stregen i spørgsmålet om rigsretssagen. Hvordan forholder hr. Frank Aaen og Enhedslisten sig til det?

Som det flere gange er blevet beskrevet heroppefra, så er muligheden for at føre denne sag til ende jo ret lille, så spørgsmålet er altså, om vi på et senere tidspunkt alligevel skal konstatere, at rigsretssagen aldrig afsluttes. Hvordan forholder Enhedslisten sig til de omkostninger, der er forbundet med at fastholde, at Rigsretten skal føres videre? Der er mange andre spørgsmål, som hr. Frank Aaen også kunne tage stilling til, fremfor blot at bruge sit ordførerindlæg til allerede nu at drage konklusionen af Rigsrettens behandling.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Læs, når det kommer på tryk, hvad jeg sagde. Jeg dømte ikke på forhånd, men jeg bad om, at sagen blev ført til doms med Erik Ninn-Hansen. Jeg er enig i, det er en skandale, at mange mennesker må vente længe på at få deres sag ført til doms. Og så må vi gøre noget ved dét, men det gør vi ikke ved at begynde at droppe sager. Skal vi til at trække lod om, hvilke sager der skal for retten, og hvilke der ikke skal? Det med, hvad det koster, vil jeg slet ikke kommentere.

Til fru Kirsten Jacobsen: Jeg sagde ikke, at Erik Ninn-Hansen skal dømmes for andet end det, han faktisk har ansvaret for. Jeg tillod mig bare at gøre opmærksom på baggrunden for sagen og alvoren i den, for der var nemlig nogle mennesker, der døde af, at de blev administrativt nedprioriteret i et dansk ministerium. Det er sådan set vigtigt nok at huske på, at sådan var det, og så kan man godt kalde det at vende sagen på hovedet. Jamen så lad mig vende sagen på hovedet i forhold til den måde, man normalt diskuterer på i dette Ting. Altså, hele sagen omkring vores statsminister – tidligere statsminister – hvor det ikke var hans ansvar, og de konsekvenser, som det havde for nogle mennesker på Sri Lanka, der var det vigtige, men derimod hvornår han havde sagt noget og hvornår ikke. Ligeledes med Erik Ninn-Hansen, dér er det også helt nede i, hvor mange kroner det koster at have en retssag kørende, der er det afgørende i stedet for, hvad der er de store principper, og baggrunden for, at det blev så alvorlig en sag.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Jeg skal svare hr. Torben Lund og hr. Bjørn Elmquist, der stillede mig et spørgsmål, som jeg anser for totalt usandsynligt, nemlig et spørgsmål, der gik på, om den situation, at Retslægerådet måtte nå frem til, at Erik Ninn-Hansen pludselig skulle blive så rask, at han kunne give møde i retten, ville få konsekvenser for sagens videreførelse. Det ligger jo i sagens natur, at så ville sagen fortsætte, men jeg anser det for usandsynligt, for jeg har brugt tid på, som jeg ved at hr. Torben Lund og også andre har gjort, at sætte mig ind i Retslægerådets grundige vurderinger og de lægelige rapporter, der ligger til grund, og jeg må sige, at jeg synes, hr. Torben Lund og hr. Bjørn Elmquist klynger sig til meget lidt i de udtalelser, der er fremkommet.

Det var også derfor, jeg sagde, at jeg mener, det er at vende hele sagen på hovedet, for det, det drejer sig om, er ikke spørgsmålet, om Erik Ninn-Hansen pludselig skulle gå hen og blive så rask, at han kan møde op i retten. Nej, det sandsynlige er, at Retslægerådet vil nå frem til den samme vurdering som nu, og at Rigsretten muligvis – det er jo rettens afgørelse – vil nå frem til den afgørelse, at så må man udsætte sagen på ny. Derved ligger spørgsmålet igen på Folketingets bord, fordi det er Folketinget, der har rejst sagen, eller rettere et flertal i Folketinget. Det er dér, jeg synes, det er langt mere interessant at diskutere, om det så virkelig er flertallets opfattelse, at så skal denne sag opretholdes i de kommende 5-6 år med de menneskelige, økonomiske og mange andre konsekvenser og med en befolkning, som vil sige: Hvad i alverden tænker de dog på? Hvad tænker det folketingsflertal på, som formelt vil have en rigsretssag stående i fem år, som reelt er afsluttet?

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil gerne for at følge op på det, hr. Hans Engell sagde, og uden at være spurgt af hr. Torben Lund eller hr. Bjørn Elmquist, sige, at skulle den situation komme til at foreligge, som man lagde op til hr. Hans Engell at svare på, så vil jeg forsikre, at jeg selv og en lang række af mine kolleger i Venstres folketingsgruppe stedse vil arbejde for, at denne sag bliver standset af de grunde, vi altid har haft.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Til hr. Svend Aage Jensby: Det var også derfor, vi overhovedet ikke rettede spørgsmålet den vej, for dér er jeg klar over, at det er et spørgsmål om mod, hvad man vil gøre, men jeg stillede et spørgsmål til hr. Hans Engell, og jeg takker for besvarelsen.

Men nu synes jeg, at hr. Hans Engell citerer forkert fra Retslægerådets udtalelse. Jeg skal ikke stå og citere den her, men så usandsynligt, som det blev gjort til i hr. Hans Engells udlægning, fremstiller Retslægerådet det ikke. Men jeg er glad for svaret, og det ender måske med, at hr. Hans Engell så også i givet fald ville stemme for og gå ind for, at sagen kørte færdig, for det var faktisk det, jeg troede der lå i svaret til mig. Men vi har fået klarhed over det synspunkt. Tak for det.

Arne Melchior (CD):

Hvor må det være svært at være dommer, og godt man ikke har den besværlighed. Vi skal her optræde – det er allerede sagt af mange – som anklagemyndighed, og som sådan mener jeg ikke, vi har andet valg end at lade sagen fortsætte, medmindre vi vil opkaste os til lægelige eller domslignende autoriteter, og det bør vi undlade.

Jeg forstår slet ikke hr. Hans Engell, når han stiller det ene spørgsmål efter det andet og så selv selvfølgelig får modspørgsmål om, hvad vil der ske, hvis Retslægerådet siger sådan og sådan, og hvis retten gør sådan og sådan. Retslægerådet har jo i hvert fald vejledt os ved at sige, at et endeligt sygdomsbillede kan vi først få i januar. Der er altså ikke så længe til januar – det lyder meget dramatisk, når man siger i 1995, men det er altså om ret få uger, og der er et næsten ulimiteret scenario af muligheder for, hvad henholdsvis Retslægerådet og Rigsretten kan komme til af resultater og udtalelser. Når hr. Hans Engell har svaret ganske klart, at hvis Ninn-Hansen får det bedre, hvilket ikke er udelukket i hverken den undersøgende læges eller Retslægerådets erklæringer, så vil han gerne have, at sagen skal fortsætte. Så kan han da ikke på nuværende tidspunkt stemme for én gang for alle at afslutte den; det er der ikke spor logik i.

Så siger hr. Hans Engell noget om at vælge den lette løsning. Jeg mener også, det er en forkert og utilstodelig beskyldning at sige, at det er den lette løsning. Jeg tror ikke, at de, der går imod Fremskridtspartiets forslag – og det skal jeg dog lige for en ordens skyld anmelde at CD gør – tager det lettere end dem, der går ind for det. Så kunne jeg med samme ret sige, at der er nogle, der tager den populistiske beslutning, nemlig den, de mener at der er flertal for i befolkningen, som stemningen er lige i øjeblikket. Det var hr. Hans Engell jo faktisk inde på, da han talte om den folkelige forståelse for den situation, at Folketinget ikke trækker sagen tilbage. Folkelig forståelse er meget vigtig, især når man optræder som lovgiver, så man ikke giver love, som krænker retsbevidstheden, og som ikke er til at overholde eller møder anden hindring for at blive bredt accepteret af befolkningen. Men her er vi altså ikke lovgivere, vi er ikke dommere, vi er anklagemyndighed, og vi må tage køligt på denne sag og ikke opkaste os til autoritet på områder, hvor vi ikke er det.

Jeg har så også en replik til hr. Thor Pedersen, som i sit – tror jeg – første indlæg i eftermiddag

sagde ordret, jeg skrev det ned: En tiltalt politiker skal kunne være til stede.

Det er anvendelsen af ordet politiker i den sammenhæng, jeg ikke kan lide. En tiltalt politiker skal behandles som andre tiltalte, og dér tror jeg nok at Folketingets dilemma er, at hvad enten vi tager den lette eller den populistiske løsning, så vil vi blive kritiseret, for hvis vi udskyder, så vil mange tænke som hr. Thor Pedersen, men hvis vi afbryder sagen nu, så vil mange og også med ganske god ret kunne sige: De hytter deres egne. Det er netop, fordi det er en gammel kollega, at de tager nogle hensyn, som ikke ville være blevet taget til enhver hr. Jensen eller Pedersen, og det frygter jeg vil være meget uheldigt for dansk retsopfattelse.

Må jeg så afslutningsvis på CD's vegne sige, at meningen med at føre en retssag, som jo kun er startet, fordi anklagemyndigheden har ment, at den kan føre til domfældelse, er jo faktisk også at give den tiltalte mulighed for at blive frikendt eller blive så mildt dømt, at det i almenopfattelsen mere eller mindre svarer til en frikendelse, og det er vel også et menneskeligt hensyn. Hvis vi afskærer Ninn-Hansen fra denne mulighed, skønt vi har muligheden for, at han vil kunne deltage i de sidste retsmøder, så mener jeg, at vi på en anden måde kommer til at gøre en uret, som hr. Hans Engell og hans kollegaer – hvoraf jo nogle tidligere har stemt for at rejse denne tiltale – skulle tænke over.

Vi afskærer i så fald hr. Ninn-Hansen for at opnå en frifindelsesdom, og derved vil det, så længe han lever og endda derefter, hænge ved, at »der var nok noget dér«, og det synes jeg ikke at han har fortjent.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Hr. Arne Melchior vender min bemærkning, at en tiltalt politiker skal være i retten for at kunne svare, til, at det skulle være et lidt mærkeligt, begrænset synspunkt, der kun skulle omfatte politikere.

Men det ligger jo alene i, at det, vi drøfter, er Rigsretten, og det er Rigsretten, jeg udtalte mig om. I Rigsretten kommer kun politikere eller in casu ekspolitikere, ikke andre.

Man kan ikke umiddelbart stå og sige, at det skal gælde for andre, for årsagen til, at jeg sagde, at man skal kunne svare for sig, er jo netop, at man i rigsretsloven har et særligt skærpet krav om, at den tiltalte, altså politikeren, skal kunne svare for sig.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jamen jeg ved da udmærket, at det kun er politikere, der bliver tiltalt i Rigsretten. Det ved Ninn-Hansen også, han har jo selv initieret ministeransvarlighedsloven.

Men så er det da ganske rigtigt hørt af mig, at det var overflødigt at sige »tiltalt politiker«, for hvad skulle det ellers være? Det kunne jo ikke være en »tiltalt cykelsmed«, vel? I Rigsretten?

Så understregningen af en tiltalt politiker vil jeg bare have ændret, det er ikke noget overordnet vigtigt punkt; jeg vil bare have gendrevet, at der gælder andre regler for politikere end for andre tiltalte.

(Kort bemærkning).

Hans Engell (KF):

Jeg vil sige til hr. Arne Melchior, at det jo ikke er nogen tilfældighed, at Folketinget er blevet inddraget i sagen på nuværende tidspunkt.

Den ikke tilfældige situation består ikke i, at Fremskridtspartiet har fremsat et forslag, som vi behandler i dag. Den består i, at de to anklagere, som Folketinget har valgt til at repræsentere Folketingets flertal i forbindelse med rigsretssagen, har spurgt Folketinget, om man ønsker, at sagen skal fortsætte, eller at sagen skal stoppes.

Det har man gjort, fordi der foreligger en situation, hvor Rigsretten har udsat sagen på grund af Ninn-Hansens sygdom; det er derfor, den sag ligger på vores bord.

Det er også derfor, jeg synes, at den kendsgerning i højere grad burde have afspejlet sig i hr. Arne Melchiors indlæg. For det er derfor, at vi nu skal tage stilling til, om vi mener, at det er rigtigt – ud fra de oplysninger, vi kender, og med de vurderinger, vi lægger til grund, for så vidt angår fremtiden – at sagen standses. Eller om vi vil acceptere, at sagen kører videre – ikke kører videre som en rigsretssag, men kører videre på den måde, at en tiltalt opretholdes med den sandsynlige udgang, at den fra Rigsrettens side udsættes, og det kan så være i op til 5 år.

Det er det, der ligger i min betragtning om det lette og det svære. For selvfølgelig kan jeg godt forstå, at det flertal, der er her i Folketinget, som jeg ikke selv hører til, og som i sin tid rejste rigsretstiltale mod Ninn-Hansen, finder, at det er en vanskeligere beslutning at skulle træffe at frafalde denne tiltale på nuværende tidspunkt.

Jeg mener, at det ville have været rigtigt, om man gjorde det. Det havde været mere konsekvent både af hensyn til Ninn-Hansen, af hen-

syn til Folketinget, af hensyn i øvrigt også til de tjenestemænd, hvis sager næppe ville kunne afgøres. Det er regeringens ansvar, men sagen vil jo næppe kunne afgøres, førend Rigsretten har afsluttet sit arbejde.

Så der er mange hensyn at tage, men hvis man havde taget den modige og rigtige beslutning, så tror jeg, at man havde sparet mange, også sig selv, for de vanskeligheder, der nu ligger forude.

Det er det, der ligger i min betragtning om, at man skubber det hele foran sig. Rigsretssagen, må jeg sige til hr. Arne Melchior, er slut. Det, vi taler om nu, er alene, hvor længe den politisk skal forfølges, og det afgør flertallet jo så selv.

(Kort bemærkning).

Thor Pedersen (V):

Jeg er da enig med hr. Arne Melchior i, at det ikke er en cykelsmed, der kommer for Rigsretten, og det er jo styrken i det danske retssystem, at en cykelsmed ikke kommer for en rigsret. Alle andre kommer for de almindelige retter, byret, landsret eller Højesteret, hvor det er indbygget, at man efterlever de retsgarantier, der gælder i et demokratisk samfund.

Det er præcis det, jeg siger der ikke er tale om med Rigsretten. Jeg mener, at den på helt afgørende områder fundamentalt bryder med retsprincipper, som hører hjemme i et demokratisk samfund.

Derfor er jeg lykkelig for, at en cykelsmed ikke kommer for Rigsretten. Og jeg beklager dybt, at det danske Folketing – for det er Folketinget, jeg klandrer – har vedtaget at gøre brug af dette forældede retsinstrument, uanset at det er hjemlet i grundloven.

Kirsten Jacobsen (FP):

Den debat, som har været på højt og mindre højt juridisk niveau, blev også ført, da man i sin tid rejste rigsretssagen. I dag handler det om noget helt andet. I dag handler det ikke om, hvorvidt man skal udplukke en tilfældig minister og anklage ham for ulovlig administration, på trods af at man ved, at det har mange andre begået før ham, for øvrigt også siden. Det handler om, at en sag, som ikke kan fortsætte, skal stoppes. Og fordi Folketinget har bestemt, at den skulle sættes i gang, og er anklager, så er det også Folketinget, der må stoppe den.

Jeg ved godt, at det har været til behandling i Udvalget for Forretningsordenen, og så kunne man jo sige, at det var nok med det, og det var nok også det, flertallet havde ønsket.

Når Fremskridtspartiet har fremsat det her forslag, så var det, fordi vi ønskede debatten ned i salen. Vi ønskede, at de politikere, der er anklagere, også over for deres vægere vil vise, at de ikke har nogen forståelse for, at selv om både Ninn-Hansens egen overlæge, Retslægerådet og Rigsretten har slået fast, at Erik Ninn-Hansen er for syg til at kunne deltage i retsmøderne, og at Rigsretten derefter enstemmigt har besluttet, at den skal udsættes indtil videre, og at der ikke er noget synderligt håb om, at det nogen sinde vil blive anderledes, så holder man altså krampagtigt på, at den her sag skal fortsætte. Og man anvender nogle undskyldninger, og man bruger nogle juridiske ekspertudtalelser og nogle teorier om, at det godt kan være, at der er et lille håb om, at en ny lægeerklæring i foråret kan give et andet resultat. Det tror jeg ikke engang ordførerne selv tror på.

Vi behøver ikke en lang udvalgsbehandling for at tage stilling til Fremskridtspartiets forslag – den udvalgsbehandling er i og for sig foregået, den foregik sammen med anklagerne, som jeg i øvrigt undrer mig over ikke er til stede i dag – og derfor vil Fremskridtspartiet sørge for, at det her kommer til afstemning så hurtigt som muligt hernede i salen.

Jeg kan allerede nu oplyse Tingets medlemmer om, at vi mener, det er det enkelte folketingsmedlem, som skal vise, hvilken holdning man har til sagen, og derfor vil vi tage initiativ til at samle 17 underskrifter, således at den endelige afgørelse af, om denne sag skal stoppes, kommer til at foregå ved navneopråb.

Vi synes, det må være højst besynderligt, hvis man i et mægtig stort parti som Socialdemokratiet kan have helt præcis den samme holdning til det her.

Jeg vil også godt sige, at i Fremskridtspartiet har vi ligesom de andre ordførere – det tvivler jeg slet ikke på – grundigt læst det materiale, vi har fået forelagt. Jeg klandrer ikke nogen for, at de vurderer materialet anderledes, så de kommer til en anden konklusion, det er deres ret, men jeg klandrer det flertal, som vil fastholde sagen, for, at man står heroppe og fortæller om, at det skyldes retsbevidsthed, det skyldes retssikkerhed, og det skyldes retsgarantier. Hvis det var det, det handlede om, så handler de samme retsgarantier og den samme retssikkerhed også om, at man bliver behandlet ens for den samme lovovertrædelse, uanset hvem man måtte være.

Jeg kunne jo så spørge det flertal, om de i øjeblikket sidder og skriver på en anklage om at

starte en rigsretssag mod den tidligere skatteminister hr. Ole Stavad. Dér har vi en beretning, som så klokkeklart, meget mere klokkeklart end tamilrapporten, siger, at der var ulovlig administration.

Jeg tror, flertallet ville synes, at det faktisk er helt upassende, jeg spørger dem. Dér er der dog tale om en ung minister, som ville være i stand til at forsvare sig i Rigsretten. Men her er der tale om en gammel og syg minister, som har forladt Folketinget, og den person ønsker man alligevel at man skal fortsætte retssagen imod.

Når tingene forholder sig sådan i virkeligheden, så giver jeg ikke noget for de undskyldninger, som hedder retssikkerhed og retsgarantier, og at det er derfor, man skal fortsætte.

Så kan man sige, at det er, fordi det har et politisk formål, og vi mener, at en ulovlig administration af udlændingeloven er mere alvorlig end en ulovlig administration af skatteloven. Det kan vi forholde os til, men så skal man sige det ærligt. Man skal ikke stå og sætte forkerte etiketter på.

I Fremskridtspartiet tager vi vores udgangspunkt i den pressemeddelelse, i de oplysninger og dokumenter, som Rigsretten har haft, nemlig dels Erik Ninn-Hansens egen læges udtalelser, dels Retslægerådets udtalelser, hvoraf det fremgår, at Erik Ninn-Hansens tilstand er alvorlig med små chancer for, at den bliver bedre, og Rigsrettens konklusion er, at Erik Ninn-Hansen på den baggrund ikke vil være i stand til at give møde i retten, og derfor har Rigsretten besluttet, at sagen skal udsættes.

Hvis ikke Folketinget træffer beslutningen nu, så kommer vi til engang til foråret – og det vil Fremskridtspartiet gerne tage initiativ til en gang til – at skulle stå her med den samme debat. Så kan man jo se, om det, visse ordførere har sagt – at hvis resultatet er det samme, vil man også medvirke til, at Folketinget hæver sagen – holder stik.

Jeg tror, at de ordførere håber, at det ikke kommer dertil, og så kan vi altså have det her absurde teater gående, ikke i 5 år, som hr. Hans Engell siger, for vi får heldigvis folketingsvalg om senest 4 år, og jeg tror ikke, at den danske befolkning vil finde sig i, at man behandler ministre forskelligt, og jeg tror ikke, man vil finde sig i, at man behandler en syg, gammel minister dårligere, end man behandler en ung, rask minister.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget for Forretningsordenen (24/11 94):

Udtræder: Bjørn Elmquist (RV)

Nyt medl.: Jørgen Estrup (RV)

Det Politisk-Økonomiske Udvalg (24/11 94):

Udtræder: Hans Engell (KF)

Nyt medl.: Mads Lebech (KF)

Udtræder: Pia Christmas-Møller (KF)

Nyt medl.: Óli Breckmann (KF)

Udtræder: Uffe Ellemann-Jensen (V)

Nyt medl.: Johannes Martin Olsen (V)

Det Udenrigspolitiske Nævn (24/11 94):

Udtræder: Annette Just (FP)

Ny stedf.: Tom Behnke (FP)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 29. november 1994 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvide til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.27.
